

Nye Borgerlige
Christiansborg
1240 København K

Att.: Sekretariatschef Anders Toft Hansen

Østre Landsret
Bredgade 59
DK-1260 København K

Tlf. +45 99 68 62 00

29 JAN. 2021

Nye Borgerliges klage over Indsamlingsnævnet

Jeg har nu færdigbehandlet Nye Borgerliges klage over Indsamlingsnævnets behandling af sagen om partiets indsamling i forbindelse med kampagnen "Danskerne støtter Støjberg".

Dok.nr. 20/03690-50/AHS
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg finder samlet set Indsamlingsnævnets breve af 29. maj og 4. juni 2020, hvor nævnet bad Nye Borgerlige om at søge om tilladelse efter indsamlingsloven, kritisable.

Det er endvidere samlet set min opfattelse, at Indsamlingsnævnet ved udtalelserne i Politiken den 4. og 17. juni 2020 om nævnets sag om Nye Borgerliges indsamling har handlet klart i strid med god forvaltningsskik. På den baggrund mener jeg, at Indsamlingsnævnets udtalelser er kritisable.

For så vidt angår de fremadrettede tiltag, som Indsamlingsnævnet efter det oplyste agter at iværksætte i anledning af Nye Borgerliges klage, har jeg henstillet, at nævnet sikrer, at nævnets vejledningsbrev i sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse, udformes således, at det klart fremgår, at brevet alene er vejledende, og at modtageren har mulighed for at komme med sine bemærkninger til nævnet i anledning heraf.

Jeg har også henstillet til Indsamlingsnævnet, at nævnet overvejer, om nævnets mediestrategi bør indeholde retningslinjer for bl.a. nævnets udtalelser til offentligheden om nævnets sager, herunder de verserende sager.

Jeg har gjort Indsamlingsnævnet bekendt med min opfattelse af sagen og mine henstillinger.

Jeg har bedt Indsamlingsnævnet orientere mig om resultatet af de fremadrettede tiltag vedrørende nævnets henvendelser af egen drift i sager uden ansøgning og nævnets formelle mediestrategi.

I det følgende er der redegjort nærmere for baggrunden for min opfattelse. Min vurdering af sagen findes fra s. 15 og frem. Fra s. 26 findes en sagsfremstilling.

1. Sagens baggrund

Denne sag handler om partiet Nye Borgerliges kampagne "Danskerne støtter Støjberg".

Nye Borgerlige har klaget til Folketingets Ombudsmand over Indsamlingsnævnets behandling af sagen om Nye Borgerliges indsamling i forbindelse med kampagnen og nævnets formands udtalelser til pressen om sagen. Det er Nye Borgerliges opfattelse, at nævnet har udvist en adfærd, der er i strid med god forvaltningsskik.

2. Sagens omstændigheder i hovedtræk

2.1. Kampagnen "Danskerne støtter Støjberg"

Den 26. maj 2020 iværksatte Nye Borgerlige kampagnen "Danskerne støtter Støjberg" via hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk. Af hjemmesiden fremgik bl.a. følgende:

"Inger Støjberg kæmper for danske værdier. Islamiske værdier skal **ikke** have indflydelse i samfundet og heller ikke på asylcentre.

Sagen mod Inger er politisk og sat i værk af venstrefløjen og Radikale Venstre for at svække kampen for danske værdier. Vi støtter Inger Støjberg, fordi vi ønsker et Danmark baseret på danske værdier med respekt for frihed, folkestyre og ligestilling mellem kønnene.

...

BAG INITIATIVET

'Danskerne støtter Støjberg' er et initiativ taget af Nye Borgerlige, men sagen er vigtigere end partiet. Vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg. Indtægter og udgifter vil blive revideret og fremgå særskilt i partiregnskabet for Nye Borgerlige."

2.2. Indsamlingsnævnets behandling af sagen

Den 29. maj 2020 skrev Indsamlingsnævnet til Nye Borgerlige, at nævnet var blevet bekendt med, at Nye Borgerlige foretog en indsamling via [2/71](http://www.dan-</p></div><div data-bbox=)

skernestotterstøjberg.dk til fordel for Inger Støjberg. Nævnet bad derfor Nye Borgerlige om at søge om tilladelse til indsamlingen hurtigst muligt og senest den 12. juni 2020. Nævnet henviste til, at en indsamling efter indsamplingslovens § 3, stk. 1, først kan iværksættes, når Indsamplingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen, og at overtrædelse af ansøgningspligten efter indsamplingslovens § 16, stk. 1, kan straffes med bøde.

Som følge af Indsamplingsnævnets brev af 29. maj 2020 fandt der efterfølgende en korrespondance sted mellem Nye Borgerlige og nævnet. Nye Borgerlige anførte i den forbindelse, at kampagnen "Danskerne støtter Støjberg" var omfattet af bestemmelsen i indsamplingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, hvorefter loven – og dermed reglen om at en indsamling kræver tilladelse fra nævnet – ikke gælder for indsamlinger til støtte for politiske partier.

Indsamplingsnævnet tilkendegav i et brev af 4. juni 2020 til Nye Borgerlige bl.a., at det var nævnets vurdering, at indsamlingen ikke var undtaget fra kravet om tilladelse i indsamplingslovens § 3, stk. 1, eftersom der ikke var tale om en indsamling til fordel for partiet Nye Borgerlige eller til fordel for en opstillingsberettiget kandidats valgkampagne. Nævnet henviste i den forbindelse til nævnets "vejledningsbrev af 29. maj 2020" og henstillede, at Nye Borgerlige sendte en ansøgning om tilladelse til indsamlingen til nævnet senest den 12. juni 2020. Indsamplingsnævnet anførte afslutningsvist i brevet, at "nævnets afgørelse" ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed, jf. indsamplingslovens § 9, stk. 4.

I et brev af 15. juni 2020 skrev Indsamplingsnævnet – efter et nævnsmøde om sagen – at Nye Borgerlige var "fremkommet med uddybende oplysninger om indsamlingen", og at nævnet på den baggrund havde vurderet, at Nye Borgerliges indsamling var omfattet af indsamplingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, og dermed undtaget fra kravet om tilladelse. Indsamplingsnævnet skrev også i brevet, at nævnet herefter ikke foretog sig yderligere i sagen.

2.3. Udtalelser om sagen til pressen

Under sagens behandling i Indsamplingsnævnets sekretariat udtalte nævnsformanden sig om sagen til pressen. Nævnsformanden udtalte ifølge Politiken bl.a., at "Vi har jo også læst loven og er af den klare opfattelse, at sådan som den her indsamling er skruet sammen, så er den ikke undtaget loven", og hvis Nye Borgerlige ikke søgte nævnet om tilladelse, "vil [det] så blive en politianmeldelse, som er det eneste redskab, vi ellers har". Nævnsformandens udtalelser blev gengivet i en artikel den 4. juni 2020 på Politikens hjemmeside, der handlede om, at Nye Borgerlige ikke havde en tilladelse til en indsamling til Inger Støjberg.

Den 17. juni 2020 bragte Politiken på sin hjemmeside en artikel om, at Nye Borgerlige krævede "oprejsning" fra Indsamplingsnævnet, efter at nævnet ved

sit brev af 15. juni 2020, jf. pkt. 2.2 ovenfor, havde vurderet, at Nye Borgerliges indsamling var omfattet af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, og derfor undtaget fra kravet om tilladelse. I artiklen var gengivet flere udtalelser om sagen fra Indsamlingsnævnets formand, herunder formandens svar på et spørgsmål om, hvorvidt nævnet havde tænkt sig at give Nye Borgerlige "oprejsning".

Samme dag bragte Ekstra Bladet på sin hjemmeside en artikel om sagen, som også gengav en udtalelse fra Indsamlingsnævnets formand.

2.4. Nye Borgerliges klage over Indsamlingsnævnet

Den 26. juni 2020 klagede Nye Borgerlige til Folketingets Ombudsmand over Indsamlingsnævnet. I klagen anførte Nye Borgerlige, at Indsamlingsnævnet efter Nye Borgerliges opfattelse ikke havde fulgt god forvaltningsskik. Nye Borgerlige anførte i den forbindelse med udgangspunkt i visse af udtalelserne fra nævnets formand i pressen bl.a., at nævnet ved brevet af 29. maj 2020 traf afgørelse i sagen, og at det var nævnets ansvar – for det tilfælde at nævnet ikke havde "det fulde billede af", hvordan indsamlingen var sammensat – at være "fuldt oplyst om sagens faktum" inden afgørelsen, eksempelvis ved at søge sagen oplyst gennem partshøring af Nye Borgerlige. Nye Borgerlige anførte også, at Indsamlingsnævnet havde kommunikeret igennem pressen og ikke direkte med Nye Borgerlige, og at nævnets udtalelser til pressen den 4. og 17. juni 2020 var "skadende" og udtryk for "en hensynsløs adfærd".

Om Indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020 har Nye Borgerlige anført bl.a., at Indsamlingsnævnet i brevet bad Nye Borgerlige om at søge tilladelse til indsamling i forbindelse med kampagnen, at nævnet fremhævede, at overtrædelse af ansøgningspligten kunne straffes med bøde, at det ikke fremgik af brevet, at der var mulighed for at indsende bemærkninger til nævnet, og at der ikke i brevet var nærmere vejledning om indsamlingslovens indhold, herunder lovens undtagelser.

I forhold til Indsamlingsnævnets formands udtalelser gengivet i Politikens artikel den 4. juni 2020 anførte Nye Borgerlige i sin klage bl.a., at partiet blev sat i en situation, hvor partiet over for pressen skulle forsvare sig selv og lovligheden af indsamlingen, og at det som følge af Indsamlingsnævnets formands udtalelser til Politiken fremstod som om, at indsamlingen var ulovlig. Nye Borgerlige anførte også, at Indsamlingsnævnets formand er autoriteten på indsamlingsområdet, og når Indsamlingsnævnet som offentlig myndighed kategorisk melder ud til offentligheden, at indsamlingen var ulovlig, så stod offentligheden tilbage med det klare indtryk, at dette var tilfældet.

Endvidere blev det anført, at Indsamlingsnævnet under sagen reelt ikke udviste en interesse i at gå i dialog med Nye Borgerlige, og at Nye Borgerlige var nødsaget til inden for kort tid at udarbejde en juridisk redegørelse for retsstil-

lingen. Nye Borgerlige anførte i forlængelse heraf, at det ikke kan være rigtigt, at man som borger skal retlede Indsamlingsnævnet juridisk, alt imens historien kørte i flere landsdækkende medier og allerede havde haft skadelig effekt.

Nye Borgerlige bestred desuden, at der som anført i Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020 var fremkommet uddybende eller supplerende oplysninger som grundlag for nævnets ændrede vurdering i sagen. Nye Borgerlige gjorde gældende, at Indsamlingsnævnet allerede den 29. maj 2020 var fuldt ud bekendt med formålet med indsamlingen, hvordan indsamlingen var iværksat, og hvordan midlerne fra indsamlingen skulle bruges. Nye Borgerlige anførte, at der ikke var nogen nye oplysninger om faktum i Nye Borgerliges henvendelser af 4. og 8. juni 2020, og at den nye afgørelse af 15. juni 2020 derfor i realiteten var et udtryk for, at Indsamlingsnævnet var blevet bragt ud af sin retlige vildfarelse.

Nye Borgerlige anførte endelig, at partiet ikke havde modtaget svar på en mail af 16. juni 2020 til nævnet, hvori partiet spurgte, hvad nævnets formand havde tænkt sig at gøre for at "give Nye Borgerlige oprejsning i sagen". Nye Borgerlige anførte, at Indsamlingsnævnet i stedet fortsatte med at kommunikere alene via pressen, idet nævnets formand i en artikel i Politiken den 17. juni 2020 blev citeret for et svar på et spørgsmål om, hvorvidt nævnet havde tænkt sig at give Nye Borgerlige "oprejsning".

2.5. Sagens behandling i øvrigt

Jeg indhentede i anledning af Nye Borgerliges klage en udtalelse fra Indsamlingsnævnet, som jeg modtog den 27. august 2020. Nye Borgerlige havde lejlighed til at gennemgå udtalelsen og sendte mig den 18. september 2020 sine bemærkninger hertil. I anledning af Nye Borgerliges bemærkninger sendte Indsamlingsnævnet den 29. oktober 2020 nævnets supplerende bemærkninger til mig. Nye Borgerlige har fremsendt sine kommentarer hertil i et brev af 13. november 2020.

Jeg henviser i øvrigt til sagsfremstillingen bagest i denne udtalelse, der indeholder en nærmere gengivelse af sagens forløb og af Indsamlingsnævnets breve af 29. maj, 4. juni og 15. juni 2020 til Nye Borgerlige.

3. Afgrænsning af min undersøgelse

Folketingets Retsudvalg har den 2. juli 2020 anmodet mig om at varetage ombudsmandens funktioner i sagen, da han har erklæret sig inhabil.

Jeg har på den baggrund behandlet Nye Borgerliges klage over Indsamlingsnævnet.

Min undersøgelse af sagen omfatter Indsamlingsnævnets breve af 29. maj og 4. juni 2020 til Nye Borgerlige om partiets kampagne "Danskerne støtter Støjberg" (pkt. 6 nedenfor).

Min undersøgelse omfatter desuden Indsamlingsnævnets udtalelser om sagen i Politikens artikler den 4. og 17. juni 2020, herunder udtalelsernes sammenhæng med nævnets behandling af sagen (pkt. 7 nedenfor).

Endvidere omfatter min undersøgelse de fremadrettede tiltag, som Indsamlingsnævnet under sagen har oplyst, at Indsamlingsnævnet agter at iværksætte i anledning af sagen (pkt. 8 nedenfor).

Da Nye Borgerlige ved nævnets brev af 15. juni 2020 opnåede det ønskede resultat ifølge indsamlingsloven (fritagelse ifølge lovens § 2, stk. 1, nr. 4), har jeg ikke fundet anledning til at tage nærmere stilling til dette brev, herunder den vurdering af retstilstanden, som nævnet tilkendegav i brevet. Jeg har derfor heller ikke fundet at have grundlag for at tage nærmere stilling til spørgsmål om nævnets sagsbehandling, som har nær tilknytning til vurderingen af retstilstanden, herunder spørgsmålene om, hvorvidt der under sagen fremkom "nye oplysninger" for nævnet, om nævnet under sagen burde have partshørt Nye Borgerlige, og om "oprejsning".

Jeg har således i min afgrænsning af undersøgelsen særligt fokuseret på spørgsmål, som har betydning for Indsamlingsnævnets generelle fremadrettede praksis i sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse.

Jeg henviser til § 16, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

4. Retsgrundlag

4.1. Indsamlingsloven og indsamlingsbekendtgørelsen

Indsamlinger er reguleret af reglerne i indsamlingsloven (lov nr. 511 af 26. maj 2014 om indsamling mv. med senere ændringer) og indsamlingsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 160 af 26. februar 2020 om indsamling mv.).

Det følger af § 1, stk. 1, i indsamlingsloven, at loven finder anvendelse på indsamlinger, hvorved forstås enhver form for opfordring til at yde bidrag til et forud angivet formål. Af forarbejderne til indsamlingslovens § 1 fremgår bl.a. følgende om lovens anvendelsesområde:

"Det fastslås med bestemmelsen, at der ved indsamling forstås en opfordring til at yde bidrag til et forud angivet formål. Endvidere præciseres det, at enhver form for opfordring til at yde bidrag er omfattet af bestemmelsen. Begrebet bør fortolkes udvidende. En opfordring kan således foreligge såvel i mundtlig som i skriftlig form, og der skal ved vurderingen af, om der er tale om en opfordring til at yde bidrag, lægges vægt på, hvad formålet med opfordringen er, dvs. om der reelt er tale om en indsamling."

Jeg henviser til bemærkningerne til § 1 i lovforslag nr. LF 142 af 26. februar 2014.

Indsamlingslovens § 2, stk. 1, opregner en række former for indsamlinger, der ikke er omfattet af loven. Efter lovens § 2, stk. 1, nr. 4, gælder loven ikke for indsamlinger til støtte for politiske partier.

Ifølge lovens § 3, stk. 1, kan en indsamling først iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen. Det følger også af bestemmelsen, at formålet med indsamlingen skal anføres ved ansøgningen om tilladelse. Bestemmelsen blev indsat i indsamlingsloven ved lov nr. 81 af 30. januar 2019. Af forarbejderne til denne lov fremgår bl.a. følgende:

"Forslaget indebærer, at Indsamlingsnævnet i forbindelse med en ansøgning skal foretage en vurdering af, om de formelle betingelser er opfyldt, herunder om formålet med indsamlingen er lovligt, og om der er sket betaling i overensstemmelse med loven. Hvis betingelserne er opfyldt, forudsættes nævnet at sende en tilladelse til indsamleren inden for to uger efter indgivelse af ansøgningen."

Jeg henviser til bemærkningerne til § 1, nr. 5, i lovforslag nr. LF 117 af 28. november 2018.

Indsamlingsnævnets kompetence og opgaver er nærmere fastlagt i indsamlingslovens § 10, der har følgende ordlyd:

"§ 10. Indsamlingsnævnet fører tilsyn med, at indsamlinger foretages i overensstemmelse med denne lov, og fører en offentligt tilgængelig fortegnelse over anmeldte indsamlinger (...). Nævnet offentliggør regnskaber for indsamlinger på nævnets hjemmeside.

Stk. 2. Indsamlingsnævnet fører tilsyn med, at de indsamlede midler er anvendt i overensstemmelse med det formål, der er angivet i anmeldelsen, og at formålet er lovligt.

Stk. 3. Hvis Indsamlingsnævnet får mistanke om et strafbart forhold, skal Indsamlingsnævnet anmelde forholdet til politiet.

Stk. 4. (...)

Stk. 5. Indsamlingsnævnet træffer afgørelse i sager om

1) tilladelse til at foretage indsamlinger,

- 2) (...)
- 3) (...)
- 4) (...)

Stk. 6. Indsamlingsnævnet kan af egen drift optage en sag til behandling.”

Bestemmelsen i § 10, stk. 3, blev indsat i indsamlingsloven ved lov nr. 105 af 4. februar 2020. Af forarbejderne til denne lov fremgår bl.a. følgende om bestemmelsen:

”Det foreslås, at det fremgår direkte af lovteksten, at Indsamlingsnævnet skal foretage anmeldelse til politiet, hvis nævnet får mistanke om strafbare forhold. (...)”

Det indebærer, at Indsamlingsnævnet i alle tilfælde, hvor der er mistanke om et strafbart forhold, skal foretage politianmeldelse, herunder også i de tilfælde, hvor der er foretaget underretning til Hvidvasksekretariatet om mistanke om hvidvask og terrorfinansiering.”

Jeg henviser til bemærkningerne til § 1, nr. 16, i lovforslag nr. LF 42 af 31. oktober 2019.

Bestemmelsen i indsamlingslovens § 10, stk. 6, indebærer, at Indsamlingsnævnet – foruden efter modtagelse af en klage – også af egen drift kan optage en sag til behandling. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor der i pressen redegøres for relevante sager, men hvor der ikke er indgivet en formel klage til nævnet. Jeg henviser til bemærkningerne til § 10 i lovforslag nr. LF 142 af 26. februar 2014.

Ifølge indsamlingslovens § 16, stk. 1, kan overtrædelse af lovens krav om Indsamlingsnævnets tilladelse, jf. § 3, stk. 1, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

4.2. Myndigheders vejledning og afgørelser

§ 7, stk. 1, i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014) har følgende ordlyd:

”§ 7. En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.”

Formålet med myndighedernes vejledningspligt er at imødekomme borgernes informationsbehov og undgå, at borgerne på grund af fejl, uvidenhed eller misforståelser udsættes for retstab.

Vejledningspligten efter forvaltningslovens § 7, stk. 1, gælder alene i tilknytning til sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse. Det følger af forvaltningslovens § 2, stk. 1. Endvidere gælder forvaltningslovens vejledningspligt efter sin ordlyd kun i forhold til personer, der selv henvender sig om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Det følger dog af almindelige retsgrundsætninger og god forvaltningsskik, at der også skal ydes vejledning uden for forvaltningslovens anvendelsesområde. Dette betyder for eksempel, at en myndighed efter omstændighederne også skal vejlede på eget initiativ, hvis det fremstår som naturligt og relevant at give en borger vejledning.

De nærmere krav til vejledningens indhold og form kan ikke angives generelt. Hovedsynspunktet er, at vejledningen skal have et indhold, der sikrer, at borgeren ikke udsættes for et retstab på grund af fejl, uvidenhed eller misforståelser.

Vejledningens indhold og omfang vil afhænge af en konkret vurdering af den enkelte borgers behov og forudsætninger. Afhængigt af omstændighederne bør vejledningen sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om bl.a. de relevante regler på området.

Det er vigtigt at skelne mellem situationer, hvor der ydes vejledning, og situationer, hvor en myndighed træffer afgørelse i forhold til borgeren – bl.a. fordi borgeren har en række rettigheder i de tilfælde, hvor myndigheden træffer afgørelse, og det således er væsentligt at sikre, at myndigheden ikke (utilsigtet) træffer en afgørelse uden at være opmærksom på forvaltningslovens regler om partsbeføjelser og krav til afgørelsens udformning.

En afgørelse i forvaltningslovens forstand vil i almindelighed være karakteriseret ved, at der er tale om en udtalelse fra en offentlig myndighed, som udstedes på offentligretligt grundlag, som går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret, og som retter sig mod eksterne modtagere (som f.eks. borgere, virksomheder eller foreninger).

En afgørelse kan være "konstaterende", dvs. at den ikke skaber en ny retsstilling for en borger, men blot indeholder en konstatering af, hvad der allerede gælder for borgeren. Der kan f.eks. være tale om et påbud om at berigtige et forhold, som er i strid med lovgivningen. Heroverfor står bl.a. tilfælde, hvor en myndighed generelt tilkendegiver, hvad der er gældende ret på et område – herunder eksempelvis fortæller borgeren, hvilke forpligtelser vedkommende har – men ikke fastlægger borgerens konkrete retsstilling. I nogle tilfælde kan det være vanskeligt at afgøre, om der er tale om en konstaterende afgørelse eller om vejledning af borgeren.

Om den nærmere afgrænsning mellem vejlednings- og afgørelsesvirksomhed kan jeg henvise til Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 4. udgave (2018), s. 87, Niels Fenger (red.), Forvaltningsret (2018), s. 88 ff., og Karsten Revsbech mfl., Forvaltningsret – Almindelige emner, 6. udgave (2016), s. 91 ff.

Beslutninger, der træffes som led i selve forberedelsen af en sag og tilrettelæggelsen af sagens behandling, betegnes som procesledende beslutninger. Sådanne beslutninger fastsætter ikke, hvad der er eller skal være ret, og er derfor ikke afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det gælder f.eks. en beslutning om at tage en sag under behandling og om at oversende en sag til en anden myndighed efter forvaltningslovens § 7, stk. 2. Tilsvarende er indgivelse af politianmeldelse normalt en procesledende beslutning.

Når en myndighed skal vurdere, om der er tale om en afgørelse eller en procesledende beslutning, må der navnlig lægges vægt på, om den pågældende beslutning i sig selv afslutter sagen. Det er uden betydning for vurderingen af, om en myndigheds udtalelse udgør en afgørelse, om den betegnes som en afgørelse, jf. herved bl.a. sagen [FOB 2020-37](#) (på ombudsmandens hjemmeside).

For at undgå at en henvendelse fra en myndighed til en borger utilsigtet opfattes som en afgørelse, kan der i tvivlstilfælde være behov for, at myndigheden tydeliggør, at der ikke er tale om en afgørelse, men at henvendelsen f.eks. alene har vejledende karakter.

I sagen [FOB 2019-25](#) (på ombudsmandens hjemmeside) foretog ombudsmanden en generel undersøgelse af en række sagsforløb i Skattestyrelsens Kundecenter. Sagsforløbene vedrørte Kundecenterets skriftlige vejledning af bl.a. borgere om spørgsmål inden for Skatteforvaltningens område. I nogle af sagsforløbene fandt ombudsmanden, at modtageren af svaret kunne være i tvivl om, hvorvidt svaret alene var af vejledende karakter eller udtryk for en afgørelse af det rejste spørgsmål. Ombudsmanden fandt derfor, at det var vigtigt, at Kundecenteret fremadrettet havde øget opmærksomhed på at sikre, at det tydeligt fremgik af svarene, at de kun var vejledende. Ombudsmanden udtalte, at den nærmere vurdering af, hvordan dette bedst kunne sikres, ville afhænge meget af den konkrete sammenhæng og situation. I nogle tilfælde ville det f.eks. kunne gøres ved at indsætte et forbehold for, at svaret kun var vejledende, mens en sådan fremgangsmåde i andre tilfælde næppe ville være egnet eller tilstrækkelig.

Jeg henviser i øvrigt til Folketingets Ombudsmands [overblik #5](#) om vejledning og [overblik #4](#) om afgørelsesbegrebet i Myndighedsguiden på ombudsmandens hjemmeside.

4.3. Myndigheders kommunikation til pressen

Der er ikke fastsat generelle regler om myndigheders mulighed for eller pligt til at informere og kommentere på deres opgavevaretagelse, herunder behandling af sager, i pressen. En myndighed er i almindelighed berettiget til at give udtryk for sine synspunkter om en sag, når myndigheden ikke herved overtræder reglerne i databeskyttelseslovgivningen eller sin tavshedspligt ved at udlevere fortrolige oplysninger.

En myndighed bør i overensstemmelse med god forvaltningsskik optræde venligt, høfligt og hensynsfuldt over for borgerne og udøve sin virksomhed på en sådan måde, at den styrker offentlighedens tillid til forvaltningen. Det vil derfor ikke være berettiget, hvis en myndighed i en uberettiget negativ form udstiller bestemte borgere eller virksomheder mv.

Det følger af god forvaltningsskik, at en myndighed samtidig skal være varsom med over for pressen at udtale sig om det forventede udfald af en konkret sag, inden afgørelsen er truffet. En myndigheds informationsvirksomhed bør således ikke få karakter af en procedure i pressen. Endvidere tilsiger også habilitetshensyn, at en myndighed er varsom med at udtale sig om det forventede resultat af verserende sager. Således kan udtalelser, hvor en person inden for en myndighed utvetydigt og forbeholdsløst redegør for, hvilket udfald det forventes, at en sag vil få, give indtryk af eller endda bevirke, at den pågældende er forudindtaget med hensyn til sagens afgørelse.

Jeg henviser til Peter Blume og Carsten Henrichsen (red.), *Forvaltning og Retssikkerhed*. Festskrift til Steen Rønsholdt (2014), s. 269 ff. (Søren H. Mørup mfl.), og Niels Fenger, *Forvaltningsloven med kommentarer*, 2. udgave (2020), s. 288 ff.

I tilfælde hvor en myndighed har truffet afgørelse, følger det af god forvaltningsskik, at parten skal gøres bekendt med afgørelsen før offentligheden.

I sagen [FOB 1995.199](#) (på ombudsmandens hjemmeside) havde justitsministeren udtalt sig til pressen om benådning af en mand, der var idømt livsvarigt fængsel. Inden afgørelsen havde ministeren i pressen først udtalt sig positivt og herefter negativt om mulighederne for benådning. Ombudsmanden mente, at ministerens udtalelser til pressen under sagens behandling var betænkelige og uheldige. Ombudsmanden anførte, at en forvaltningsmyndighed under behandlingen af en så alvorlig sag bør bestræbe sig på at undgå at skabe forventninger om sagens udfald, når det endelige resultat må anses for usikkert. Ombudsmanden anførte også, at det er bedst stemmende med god forvaltningsskik, at den eller de personer, som en afgørelse vedrører, får besked om afgørelsen, før den offentliggøres.

Tilsvarende udtalte ombudsmanden i sagen FOB 2007.501 (på ombudsmandens hjemmeside), at det efter hans opfattelse måtte anses for bedst stemmende med bl.a. god forvaltningsskik, at et kommunaludvalgs beslutning – når den har direkte og ikke ubetydelige konsekvenser for en eller flere enkeltpersoner eller virksomheder – ikke offentliggøres, uden at disse personer eller virksomheder har fået meddelelse om beslutningen.

Se også sagen FOB 2019-3 (på ombudsmandens hjemmeside) om Justitsministeriets beslutning om at rejse en sag for domstolene om opløsning af en bandegruppering, herunder ministeriets underretning af bandegrupperingens advokat herom. Ombudsmanden fandt bl.a., at Justitsministeriets orientering af to medier før advokaten – og ministeriets planlægning af forløbet – var klart i strid med god forvaltningsskik. Ombudsmanden fandt samlet set, at Justitsministeriet havde begået væsentlige fejl i sagen, og at ministeriets fremgangsmåde i sagen ikke understøttede tilliden til anklagemyndigheden.

5. Indsamlingsnævnets bemærkninger

5.1. Indsamlingsnævnets praksis

Indsamlingsnævnet har i en udtalelse, som jeg modtog den 27. august 2020, redegjort for nævnets praksis for behandling af sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse. Nævnet har om denne praksis oplyst bl.a. følgende:

”Når nævnet typisk via henvendelser fra borgere bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse optages sagen ex officio. I den forbindelse sendes der først et vejledningsbrev til indsamler indeholdende vejledning om reglerne i indsamlingsloven samt en frist til at indsende en ansøgning til Indsamlingsnævnet. (...)

Indsamler gives på denne måde en mulighed for at komme med sine bemærkninger eller lovliggøre forholdet på trods af, at der allerede foreligger et strafbart forhold, der (...) i medfør af indsamlingslovens § 10, stk. 3, skal anmeldes til politiet.

Såfremt indsamler indsender bemærkninger, som kan føre til en anden vurdering af, hvorvidt indsamlingen kræver nævnets tilladelse, vil Indsamlingsnævnet foretage en fornyet vurdering ud fra de indsendte oplysninger.

Hvis det fremgår af de nye oplysninger, at indsamlingen ikke kræver nævnets tilladelse, idet den f.eks. er omfattet af lovens undtagelsesbestemmelser, vil nævnet bede indsamler om at se bort fra vejledningsbrevet og den heri fastsatte frist.

Hvis indsamlingen fortsat vurderes at være ulovlig, og ansøgningen ikke er modtaget i sekretariatet efter fristens udløb, sendes der en påmindelse om indsendelse af ansøgningen indeholdende en ny frist. Der sendes i alt to påmindelser.

Har indsamler efter de to påmindelser endnu ikke indsendt en ansøgning om tilladelse til indsamlingen, vil overtrædelsen af indsamlovens § 3, stk. 1, blive anmeldt til politiet i overensstemmelse med § 10, stk. 3.

Sagen overgår herefter til politiet til videre behandling.”

5.2. Indsamlingsnævnets bemærkninger om sagen i øvrigt

Indsamlingsnævnet har under sagen redegjort for bl.a. nævnets breve af 29. maj samt 4. og 15. juni 2020 til Nye Borgerlige og nævnets overvejelser i forbindelse hermed, jf. pkt. 5.2.1-5.2.3 nedenfor. Indsamlingsnævnet har også redegjort for nævnets udtalelser til Politiken om sagen, jf. pkt. 5.2.4 nedenfor.

5.2.1. Indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020 til Nye Borgerlige

Indsamlingsnævnet har om baggrunden for brevet af 29. maj 2020 oplyst, at nævnet – ud fra oplysningerne på hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk – fandt, at Nye Borgerlige fremsatte en opfordring til at yde bidrag til et forud angivet formål, og at nævnet på det foreliggende grundlag vurderede, at indsamlingen ikke var omfattet af undtagelsen i indsamlovens § 2, stk. 1, nr. 4, vedrørende indsamlinger til støtte for politiske partier. Nævnet har også oplyst, at nævnet ved vurderingen lagde vægt på, at indsamlingen skete til fordel for annoncer med støtte til venstrepolitikerens Inger Støjberg, samt at det blev oplyst, at sagen var vigtigere end partiet Nye Borgerlige. Nævnet har anført, at der derfor ikke umiddelbart var tale om en indsamling, som skulle støtte partiet Nye Borgerlige eller en kandidat fra Nye Borgerliges valgkamp.

Indsamlingsnævnet har desuden oplyst, at det er nævnets opfattelse, at brevet af 29. maj 2020 "ikke er udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse", men derimod "en vejledning om reglerne i indsamloven, herunder om at modtageren umiddelbart har iværksat sin indsamling ulovligt og har mulighed for at lovliggøre forholdet".

5.2.2. Indsamlingsnævnets brev af 4. juni 2020

For så vidt angår baggrunden for Indsamlingsnævnets brev af 4. juni 2020 har nævnet oplyst, at Nye Borgerlige den 3. juni 2020 ringede til nævnet, da Nye Borgerlige ikke var enig i, at der var tale om en indsamling, som var omfattet af reglerne i indsamloven. Nye Borgerlige oplyste under telefonsamtalen, at de indsamlede midler gik ind på partiets konto til støtte for annoncerne, som partiet selv ville slå op. Nævnet har også oplyst, at nævnet under denne telefonsamtale vejledte Nye Borgerlige om reglerne i indsamloven, herunder undtagelsen vedrørende politiske partier, at Nye Borgerlige samtidig blev oplyst om, at partiets oplysninger ikke kunne føre til en anden vurdering,

og at Nye Borgerlige anmodede om en skriftlig redegørelse for Indsamlingsnævnets vurdering.

Indsamlingsnævnet har endvidere oplyst, at nævnet allerede var bekendt med Nye Borgerliges håndtering af de indsamlede midler, idet dette også fremgik af hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk, og at Nye Borgerlige således ikke ved telefonsamtalen var fremkommet med nye oplysninger i sagen, hvorfor Indsamlingsnævnets vurdering fortsat var den samme som ved brevet af 29. maj 2020.

Desuden har Indsamlingsnævnet oplyst, at nævnet – på baggrund af Nye Borgerliges anmodning – sendte brevet af 4. juni 2020 til Nye Borgerlige, og at brevet er "udtryk for vejledning i form af en uforbindende udtalelse indeholdende en uddybning af den retlige vurdering, der lå til grund for Indsamlingsnævnets første vejledningsbrev af 29. maj 2020".

5.2.3. Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020

Indsamlingsnævnet har om brevet af 15. juni 2020 oplyst bl.a., at det var de uddybende oplysninger af 4. og 8. juni 2020 om Nye Borgerliges bagvedliggende intention med indsamlingen, som blev afgørende for nævnets vurdering af, at indsamlingen var omfattet af undtagelsesbestemmelsen vedrørende politiske partier i indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4. Nævnet har også oplyst, at dette skyldtes, at det umiddelbart ikke fremgik klart af hjemmesiden, at Nye Borgerliges indsamling "Danskerne Støtter Støjberg" var udtryk for en politisk kampagne og markedsføring af Nye Borgerliges politiske budskaber, og at det efter nævnets opfattelse kun fremgik af hjemmesiden, at indsamlingen var til støtte for Inger Støjberg og hendes kamp for danske værdier.

Indsamlingsnævnet har endvidere anført, at brevet af 15. juni 2020 "er udtryk for en retlig vurdering ud fra de foreliggende oplysninger i sagen", og at "kompetencen til at træffe den endelige afgørelse om, hvorvidt en indsamling er ulovlig, ligger hos domstolene".

Indsamlingsnævnet har desuden oplyst, at nævnet og dets sekretariat ikke tidligere har behandlet spørgsmål, hvor et politisk parti indsamler til støtte for et andet partis medlem, og at dette skabte "indledningsvis forvirring" omkring formålet med indsamlingen i forhold til undtagelsen for støtte til politiske partier.

5.2.4. Indsamlingsnævnets udtalelser til Politiken om sagen

Indsamlingsnævnet har oplyst bl.a. følgende om nævnets udtalelser til Politiken:

"I den konkrete sag blev der stillet spørgsmål til behandlingen og nævnets vurdering af indsamlingen 'Danskerne Støtter Støjberg'. På daværende tidspunkt var det ikke for formanden bekendt, at den omhandlede

indsamling fandt sted som en indsamling, hvor det reelle formål var at støtte partiet Nye Borgerlige. Og på det – hyppigt stillede spørgsmål – hvad gør nævnet, hvis et krav om tilladelse til indsamling ikke imødekommes, indeholder indsamloven kun den sanktion, at nævnet kan indgive politianmeldelse om forholdet med henblik på en retlig afgørelse af spørgsmålet.

Nævnensformanden blev 17. juni 2020 telefonisk kontaktet af (...), Politiken, for en kommentar knyttet til nævnets afgørelse af 12. juni 2020 [rettelig 15. juni 2020; min kommentar]. Formanden redegjorde herfor samt udtrykte beklagelse over det forløb og den omtale, som sagen og dens behandling havde givet anledning til.

Nævnensformanden har ikke haft kontakt med andre medier eller journalister om denne sag, og omtalen af sagen i andre medier hidrører antageligt fra omtalen i Politiken.”

6. Vurdering af Indsamlingsnævnets breve til Nye Borgerlige

6.1. Indsamlingsnævnets praksis

Som det fremgår af pkt. 5.1 ovenfor, har Indsamlingsnævnet redegjort for nævnets praksis for behandling af sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse.

Indsamlingsnævnet har oplyst bl.a., at nævnet i sådanne tilfælde af egen drift rejser en sag, og at nævnet i den forbindelse først sender et vejledningsbrev til indsamler med vejledning om reglerne i indsamloven og en frist til at indsende en ansøgning til Indsamlingsnævnet. Nævnet har anført, at indsamler på denne måde får en mulighed for at komme med sine bemærkninger eller lovliggøre forholdet.

Hvis indsamler indsender bemærkninger, som kan føre til en anden vurdering af, hvorvidt indsamlingen kræver nævnets tilladelse, vil nævnet foretage en fornyet vurdering ud fra de indsendte oplysninger, og hvis det fremgår af de nye oplysninger, at indsamlingen ikke kræver nævnets tilladelse, vil nævnet bede indsamler om at se bort fra vejledningsbrevet og den heri fastsatte frist.

Hvis Indsamlingsnævnet vurderer, at indsamlingen er ulovlig, og ansøgningen ikke er modtaget efter fristens udløb, sendes der en påmindelse om indsendelse af ansøgningen indeholdende en ny frist. Der sendes i alt to påmindelser. Har indsamler efter de to påmindelser endnu ikke indsendt en ansøgning om tilladelse til indsamlingen, vil nævnet anmelde forholdet til politiet i overensstemmelse med § 10, stk. 3.

Den beskrevne praksis for behandling af sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse, giver mig ikke i sig selv anledning til bemærkninger.

6.2. Indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020

6.2.1. Indsamlingsnævnet har oplyst, at nævnet af egen drift den 29. maj 2020 rettede henvendelse til Nye Borgerlige på baggrund af oplysningerne på hjemmesiden www.danskernestotterstøjberg.dk om Nye Borgerliges indsamling "Danskerne Støtter Støjberg", da nævnet på det foreliggende grundlag fandt, at der var tale om en indsamling, der ikke var omfattet af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, om undtagelse af indsamlinger til støtte for politiske partier, da indsamlingen skete til fordel for annoncer med støtte til venstrepolitikerne Inger Støjberg, og det blev oplyst, at sagen var vigtigere end partiet Nye Borgerlige, samt da Indsamlingsnævnet ikke havde givet Nye Borgerlige tilladelse til indsamlingen.

Indsamlingsnævnet har også oplyst, at brevet af 29. maj 2020 blev sendt som led i Indsamlingsnævnets praksis for behandling af sådanne sager (se pkt. 5.1 og 6.1 ovenfor), at Nye Borgerlige i overensstemmelse med denne praksis skulle have "mulighed for at komme med sine bemærkninger eller lovliggøre forholdet", og at brevet af 29. maj 2020 ikke var udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, men derimod "en vejledning om reglerne i indsamlingsloven".

Nye Borgerlige har anført, at brevet af 29. maj 2020 var udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse.

6.2.2. Som det fremgår af pkt. 4.1 ovenfor, fører Indsamlingsnævnet efter indsamlingslovens § 10, stk. 1, tilsyn med, at indsamlinger foretages i overensstemmelse med indsamlingsloven, og nævnet træffer efter indsamlingslovens § 10, stk. 5, nr. 1, afgørelse i sager om tilladelse til at foretage indsamlinger.

Det følger heraf, at nævnet har kompetence til at konstatere, om en konkret indsamling er omfattet af indsamlingslovens regler, og om der på den baggrund kræves tilladelse til at foretage den pågældende indsamling, jf. herved indsamlingslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1. Indsamlingsnævnet kan i den forbindelse efter indsamlingslovens § 10, stk. 6, af egen drift optage en sag til behandling.

6.2.3. Indsamlingsnævnet har – som nævnt i pkt. 6.2.1 ovenfor – oplyst, at nævnet sendte brevet af 29. maj 2020 til Nye Borgerlige som et vejledningsbrev. Jeg har på den baggrund foretaget en gennemgang af brevets indhold.

Det fremgår af indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020 bl.a., at Indsamlingsnævnet "er blevet bekendt med, at [Nye Borgerlige] foretager en indsam-

ling via www.danskernestotterstojberg.dk til fordel for Inger Støjberg", og at en indsamling efter indsamlingsloven først kan iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen. Det fremgår endvidere med fremhævet skrift, at Nye Borgerlige derfor "bedes ansøge om tilladelse til indsamlingen hurtigst muligt og senest d. 12. juni 2020". Herefter er det anført, at overtrædelse af ansøgningspligten efter indsamlingslovens § 16, stk. 1, kan straffes med bøde.

Brevet ses ikke i overskriften eller i teksten i øvrigt at indeholde en udtrykkelig angivelse af, at brevet – som anført af nævnet – var en vejledning om reglerne i indsamlingsloven. Der er heller ikke anført et forbehold for, f.eks. at nævnet ikke havde foretaget en endelig vurdering af sagen. Brevet ses endvidere ikke at indeholde en opfordring til Nye Borgerlige om at rette henvendelse til nævnet i tilfælde af, at partiet havde indsigelser eller oplysninger, som kunne være af betydning for nævnets bedømmelse af sagen.

6.2.4. Efter min gennemgang af Indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020 er det min opfattelse, at brevet af 29. maj 2020 på en bestemt og uforbeholden måde fremstår som Indsamlingsnævnets konstatering af – og meddelelse til Nye Borgerlige om – at Nye Borgerlige havde pligt til at søge om tilladelse til indsamlingen i forbindelse med kampagnen "Danskerne støtter Støjberg". Brevet må således efter min opfattelse naturligt læses som den kompetente myndigheds afgørelse herom ifølge indsamlingsloven. Nye Borgerlige har da som nævnt ovenfor også opfattet brevet sådan.

Idet Indsamlingsnævnet har oplyst, at brevet af 29. maj 2020 i overensstemmelse med nævnets praksis, jf. pkt. 5.1 og 6.1 ovenfor, blev sendt som et vejledningsbrev, finder jeg det særdeles uheldigt, at brevet, som anført ovenfor, fremstår som en afgørelse.

I lyset af den nævnte praksis finder jeg endvidere, at det i brevet af 29. maj 2020 burde have været tydeliggjort, at brevet havde karakter af vejledning, og at det alene var hensigten med brevet at gøre Nye Borgerlige opmærksomt på indsamlingslovens regler og muligheden for at søge om en indsamlingstilladelse. Jeg mener tillige, at muligheden for at komme med bemærkninger eller indsigelser til Indsamlingsnævnet burde have været omtalt i brevet.

Jeg har i den forbindelse desuden hæftet mig ved, at brevet ikke indeholder specifikke oplysninger om undtagelsen i indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, hvorefter loven ikke omfatter indsamlinger til støtte for politiske partier. Jeg mener, at det havde været nærliggende, at Indsamlingsnævnet allerede i brevet af 29. maj 2020 havde vejledt Nye Borgerlige om denne bestemmelse, dels fordi kampagnen var foranstaltet af et politisk parti, men navnlig fordi nævnet efter det oplyste inden udsendelsen af brevet havde overvejelser om,

hvorvidt den konkrete indsamling var undtaget fra lovens krav, jf. indsamplingslovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Det er på den baggrund min opfattelse, at det – for at undgå tvivl om karakteren af brevet af 29. maj 2020 – burde være fremgået langt tydeligere af brevet, at det alene havde til formål at vejlede Nye Borgerlige.

6.3. Indsamplingsnævnets brev af 4. juni 2020

6.3.1. Indsamplingsnævnet har oplyst, at nævnet sendte brevet af 4. juni 2020 til Nye Borgerlige på baggrund af Nye Borgerliges telefoniske anmodning den 3. juni 2020 om at få nævnets skriftlige redegørelse for, hvorfor der var tale om en indsamling, som var omfattet af reglerne i indsamplingsloven.

Nævnet har også oplyst, at brevet var udtryk for vejledning, herunder en uddybning af nævnets første vejledningsbrev af 29. maj 2020.

6.3.2. Det fremgår af indsamplingsnævnets brev af 4. juni 2020 bl.a., at brevet indeholder en redegørelse for "nævnets juridiske vurdering af, hvorvidt Nye Borgerliges indsamling til støtte for Inger Støjberg er omfattet af indsamplingsloven". Det fremgår også, at det er "nævnets vurdering, at der ikke er tale om en indsamling til fordel for Nye Borgerlige", og at indsamlingen ikke er undtaget fra kravet om tilladelse i indsamplingslovens § 3, stk. 1.

Endvidere fremgår det med fremhævet skrift af brevet, at "Nævnet skal derfor henvise til vejledningsbrev af 29. maj 2020, og henstille at ansøgning om tilladelse til indsamling sendes til nævnet senest den 12. juni 2020". Det er herefter anført, at overtrædelse af ansøgningspligten efter indsamplingslovens § 16, stk. 1, kan straffes, og at "nævnets afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. indsamplingslovens § 9, stk. 4".

Brevet af 4. juni 2020 indeholder – ligesom brevet af 29. maj 2020 – ikke i overskriften eller i teksten i øvrigt en udtrykkelig angivelse af, at brevet har karakter af vejledning. Der er heller ikke udtrykt forbehold for vurderingen af, at Nye Borgerliges indsamling er omfattet af indsamplingsloven, f.eks. at der var tale om en foreløbig vurdering af sagen.

6.3.3. Også brevet af 4. juni 2020 fremstår på baggrund af det anførte efter min opfattelse som Indsamplingsnævnets (fortsatte) konstatering af – og meddelelse til Nye Borgerlige om – at Nye Borgerlige havde pligt til at søge om tilladelse til indsamlingen i forbindelse med kampagnen "Danskerne støtter Støjberg". Brevet må således ligesom brevet af 29. maj 2020 efter min opfattelse naturligt læses som den kompetente myndigheds afgørelse ifølge indsamplingsloven.

Indsamlingsnævnet har – som nævnt i pkt. 6.3.1 ovenfor og i overensstemmelse med nævnets praksis, jf. pkt. 5.1 og 6.1 ovenfor – oplyst, at brevet var udtryk for vejledning, herunder en uddybning af nævnets første vejledningsbrev af 29. maj 2020. På den baggrund finder jeg, at også brevet af 4. juni 2020 er formuleret særdeles uheldigt.

I lyset af den praksis, som nævnet har beskrevet, jf. pkt. 5.1 og 6.1 ovenfor, er det desuden min opfattelse, at det for at undgå tvivl om karakteren af brevet af 4. juni 2020 burde være fremgået langt tydeligere af brevet, at det alene havde til formål at uddybe de synspunkter om indsamlingslovens regler, som Indsamlingsnævnet havde givet udtryk for i brevet af 29. maj 2020. Jeg mener tillige, at muligheden for at komme med bemærkninger eller indsigelser til Indsamlingsnævnet burde have været omtalt i brevet. Derudover er det efter min opfattelse meget uheldigt, at det i brevet er anført, at "nævnets afgørelse" ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, når brevet, som tilkendegivet af nævnet, netop ikke var udtryk for en afgørelse.

6.4. Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020

Den 15. juni 2020 meddelte Indsamlingsnævnet Nye Borgerlige, at Indsamlingsnævnet ved et møde den 12. juni 2020 havde vurderet, at partiets indsamling i forbindelse med kampagnen "Danskerne støtter Støjberg" var omfattet af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, om støtte til politiske partier og dermed var undtaget fra kravet om tilladelse ifølge lovens § 3, stk. 1.

Da Nye Borgerlige ved brevet af 15. juni 2020 opnåede det ønskede resultat ifølge indsamlingsloven, har jeg ikke fundet anledning til at tage nærmere stilling til dette brev eller til spørgsmål om nævnets sagsbehandling, som har nær tilknytning til den vurdering af retstilstanden, som nævnet tilkendegav i brevet. Jeg henviser til det, som jeg har anført om afgrænsningen af min undersøgelse, jf. pkt. 3 ovenfor.

6.5. Kritik

Under hensyn til det, som jeg har anført ovenfor under pkt. 6.2.4 og 6.3.3, finder jeg samlet set Indsamlingsnævnets breve af 29. maj og 4. juni 2020 til Nye Borgerlige kritisable.

7. Vurdering af Indsamlingsnævnets udtalelser til Politiken

7.1. Udtalelserne den 4. og 17. juni 2020

7.1.1. Indsamlingsnævnets formand udtalte sig til Politiken om sagen den 4. juni 2020, mens sagen var under behandling i nævnets sekretariat. Han tilkendegav i den forbindelse bl.a., at sådan som Nye Borgerliges indsamling

"Danskerne Støtter Støjberg" var "skruet sammen", var det den klare opfattelse, at den ikke var undtaget fra indsamlingsloven.

Som anført i pkt. 2.4 ovenfor har Nye Borgerlige i klagen af 26. juni 2020 anført bl.a., at Nye Borgerlige blev sat i en situation, hvor partiet over for pressen skulle forsvare sig selv og lovligheden af indsamlingen "Danskerne støtter Støjberg". Nye Borgerlige har også anført, at Indsamlingsnævnets formand er "autoriteten på området", at offentligheden stod tilbage med det klare indtryk, at indsamlingen var ulovlig, og at udtalelserne var "skadende" og udtryk for en "hensynsløs adfærd".

Indsamlingsnævnet har oplyst, at der i den konkrete sag blev stillet spørgsmål til behandlingen og nævnets vurdering af kampagnen "Danskerne støtter Støjberg", og at det på daværende tidspunkt ikke var nævnets formand bekendt, at indsamlingens reelle formål var at støtte partiet Nye Borgerlige. Nævnet har i den forbindelse desuden anført, at indsamlingsloven kun indeholder "den sanktion, at nævnet kan indgive politianmeldelse om forholdet med henblik på en retlig afgørelse af spørgsmålet", hvis et krav om tilladelse til indsamling ikke efterkommes.

7.1.2. Indsamlingsnævnets formand udtalte sig også den 17. juni 2020 til pressen, efter at Nye Borgerlige i en mail af 16. juni 2020 havde spurgt Indsamlingsnævnet, hvordan nævnet – på baggrund af at nævnet den 15. juni 2020 havde fundet, at indsamlingen ikke var omfattet af indsamlingsloven – havde tænkt sig at give Nye Borgerlige "oprejsning" efter den negative presseomtale, som partiet havde fået. Indsamlingsnævnet svarede på Nye Borgerliges henvendelse af 16. juni 2020 i en mail af 3. juli 2020.

Nye Borgerlige har i klagen af 26. juni 2020 anført, at Indsamlingsnævnet i forbindelse med nævnets brev af 15. juni 2020 fortsatte med alene at kommunikere via pressen, idet nævnets formand kommenterede Nye Borgerliges mail af 16. juni 2020 om oprejsning, uden at nævnet havde svaret Nye Borgerlige på mailen. Nye Borgerlige har endvidere anført, at formanden vildledte offentligheden og forsøgte at konstruere en fortælling om, at Indsamlingsnævnet ikke skulle være bekendt med sagens faktum, før nævnet afsluttede sagen ved brevet af 15. juni 2020.

Nye Borgerlige har i den forbindelse peget på, at Indsamlingsnævnets formand i en artikel af 17. juni 2020 i Politiken er citeret for at have tilkendegivet bl.a., at "I modsætning til da du ringede, og vi svarede på de spørgsmål, vi fik, har vi lagt afgørelsen (den nye, red.) ud. Det plejer vi ikke at gøre, og nu kan alle se den. Og så bad jeg om, at afgørelsen skulle sendes specifikt til dig, som var den eneste, jeg havde talt med om sagen før. Jeg tror ikke, vi kan gøre mere".

Indsamlingsnævnet har oplyst, at nævnet den 17. juni 2020 blev kontaktet af en journalist fra Politiken for en kommentar til nævnets brev af 15. juni 2020, og at nævnets formand redegjorde for brevet og udtrykte beklagelse over det forløb og den omtale, som sagen og dens behandling havde givet anledning til.

7.2. Min vurdering

7.2.1. Som anført i pkt. 4.3 ovenfor skal en myndighed iagttage god forvaltningsskik og herunder optræde venligt, høfligt og hensynsfuldt over for borgerne og udøve sin virksomhed på en sådan måde, at den styrker offentlighedens tillid til forvaltningen.

Det indebærer bl.a., at en myndighed skal være varsom med over for pressen at udtale sig om det forventede udfald af en konkret sag, inden afgørelsen er truffet, og at en myndigheds beslutning – når den har direkte og ikke ubetydelige konsekvenser for enkeltpersoner eller virksomheder mv. – ikke bør offentliggøres, uden at de pågældende har fået meddelelse om beslutningen.

7.2.2. Jeg har forstået, at Indsamlingsnævnet ikke bestrider de citerede udtalelser i Politikens artikler af 4. og 17. juni 2020, og jeg har derfor lagt disse udtalelser til grund for min bedømmelse af denne del af sagen.

Det fremgår af Politikens artikel af 4. juni 2020 bl.a., at formanden for Indsamlingsnævnet udtalte, at "Nu har vi givet [Nye Borgerlige] en frist om at søge en tilladelse", at "Sker det ikke, så vil det i sidste ende resultere i en politianmeldelse", at "Vi har jo også læst loven og er af den klare opfattelse, at sådan som den her indsamling er skruet sammen, så er den ikke undtaget loven", at "Det er vi ret overbeviste om", og at "Det er svært for mig at se, hvorfor man ikke skal gøre det, som Folketingets politikere selv for relativt nylig fastsatte i en ny lov".

Disse udtalelser må efter min opfattelse give det indtryk, at Indsamlingsnævnet havde foretaget en vurdering af indsamlingen ifølge indsamlingslovens regler, som indebar, at Nye Borgerlige i sidste ende ville blive anmeldt til politiet, hvis ikke partiet søgte om tilladelse efter indsamlingsloven. Der ses ikke i udtalelserne eller af andre oplysninger i artiklen at være taget forbehold for f.eks., at Indsamlingsnævnet ikke havde færdigbehandlet sagen, eller at der kunne fremkomme nye oplysninger i sagen. Indsamlingsnævnet har heller ikke i udtalelserne til mig i øvrigt oplyst om sådanne forbehold i udtalelserne til den pågældende journalist.

Efter min gennemgang af artiklen er det på den baggrund min opfattelse, at udtalelserne i artiklen samlet set fremstår som en uforbeholden vurdering af Nye Borgerliges retsstilling ifølge indsamlingsloven og dermed som en udtale-

lelse om sagens resultat, selv om sagen ikke var afsluttet. Jeg bemærker i den forbindelse i øvrigt, at der i den foreliggende sag synes at kunne være særlig grund til varsomhed med en sådan vurdering, idet Indsamlingsnævnet efter det oplyste ikke tidligere havde behandlet et tilsvarende spørgsmål (om et politisk partis indsamling til støtte for et andet partis medlem).

Jeg finder det meget uheldigt, at Indsamlingsnævnet fremsatte udtalelser af denne karakter til pressen på et tidspunkt, hvor sagen stadig var under behandling, idet det måtte give offentligheden indtryk af, at Nye Borgerlige handlede i strid med indsamlingsloven.

7.2.3. Det fremgår af Politikens artikel af 17. juni 2020, at formanden for Indsamlingsnævnet på et spørgsmål, om nævnet havde tænkt sig at give Nye Borgerlige "genoprejsning", svarede bl.a., at nævnet havde "lagt afgørelsen ud" på nævnets hjemmeside og sendt den til den journalist, som var den eneste, formanden "havde talt med sagen om før". Han svarede ifølge artiklen også "Jeg tror ikke, vi kan gøre mere".

Jeg finder det beklageligt, at Indsamlingsnævnet fremsatte sådanne udtalelser, der fremstår som et svar på Nye Borgerliges mail af 16. juni 2020 om "oprejsning". Det skyldes, at nævnet på dette tidspunkt endnu ikke havde svaret Nye Borgerlige på mailen af 16. juni 2020, og at Nye Borgerlige således ikke var orienteret om nævnets reaktion på denne henvendelse, før offentligheden blev orienteret.

7.3. Kritik

Det er samlet set min opfattelse, at Indsamlingsnævnet ved udtalelserne i Politiken den 4. og 17. juni 2020 har handlet klart i strid med god forvaltnings-skik. På den baggrund mener jeg, at Indsamlingsnævnets udtalelser er kritisable.

8. Vurdering af Indsamlingsnævnets fremadrettede tiltag

8.1. Indsamlingsnævnets bemærkninger om de fremadrettede tiltag

Indsamlingsnævnet har under sagen redegjort for to tiltag, som sagen har givet nævnet anledning til.

Indsamlingsnævnet har således oplyst, at sagen har "givet anledning til en vurdering af nævnets skriftlige kommunikation med borgerne med henblik på at sikre, at det særligt i vejledningsbrevene tydeliggøres, at der er tale om en vejledning". Nævnet anførte herom i udtalelsen modtaget den 27. august 2020, at nævnet fremadrettet ville være opmærksomt på, at det af nævnets vejledningsbreve om opfordring til at søge om tilladelse til en indsamling "skal

fremgå tydeligt af overskriften i brevet, at der er tale om et vejledningsbrev og ikke en forvaltningsretlig afgørelse”.

Nævnet har også oplyst, at sagen har givet anledning til fokus på samspillet mellem den formelle kommunikation og udspil i medierne. I udtalelsen modtaget den 27. august 2020 er det anført, at nævnet påtænker at fastlægge en ”mere formel mediestrategi, der forhåbentlig kan sikre mere klare og konsistente udmeldinger i fremtiden”.

8.2. Min vurdering

8.2.1. De fremadrettede tiltag, som Indsamlingsnævnet efter det oplyste agter at iværksætte i anledning af Nye Borgerliges klage, forekommer mig umiddelbart relevante. Nævnets oplysninger herom giver mig imidlertid anledning til følgende bemærkninger:

For så vidt angår Indsamlingsnævnets vejledningsbrev må jeg forstå, at vejledningsbrevet udgør det eneste materiale, som den pågældende borger eller forening modtager fra nævnet, inden borgeren eller foreningen mv. skal beslutte, om der skal indgives en ansøgning om tilladelse til indsamlingen.

Som anført i pkt. 4.2 ovenfor kan de nærmere krav til indholdet og formen af en myndigheds vejledning ikke angives generelt. Afhængigt af omstændighederne bør vejledningen sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om bl.a. de relevante regler på området. Desuden bør myndigheden – i tilfælde hvor der kan være tvivl om, hvorvidt en borger kan opfatte henvendelsen som en afgørelse eller vejledning – tydeliggøre, at henvendelsen kun har vejledende karakter. Det afhænger af den konkrete sammenhæng og situation, hvordan dette bedst sikres.

Som jeg har anført i pkt. 6.2.4 og 6.3.3 ovenfor er det min opfattelse, at det burde være fremgået langt tydeligere af Indsamlingsnævnets breve af 29. maj og 4. juni 2020 til Nye Borgerlige, at brevene alene havde til formål at vejlede modtageren.

Det er på den anførte baggrund min opfattelse, at Indsamlingsnævnet bør udforme sine vejledningsbreve på en sådan måde, at det samlet set klart fremgår, at nævnets henvendelse er vejledende, og at sådanne breve ikke kommer til at fremstå som afgørelser. Efter min opfattelse vil det i den forbindelse ikke være tilstrækkeligt alene at ændre i brevets overskrift. Endvidere bør den vejledning, der gives, fremstå entydig og klar.

Da det efter det oplyste er Indsamlingsnævnets hensigt med vejledningsbrevet, at brevet skal give modtageren mulighed for at komme med sine bemærkninger til nævnet i anledning af henvendelsen, er det desuden min opfat-

telse, at vejledningsbrevet bør udformes således, at denne mulighed er tydelig for modtageren.

Jeg har på den baggrund henstillet, at Indsamlingsnævnet i forbindelse med nævnets fremadrettede tiltag sikrer, at nævnets vejledningsbrev udformes således, at det klart fremgår, at brevet alene er vejledende, og at modtageren har mulighed for at komme med sine bemærkninger til nævnet i anledning heraf.

8.2.2. For så vidt angår Indsamlingsnævnets fremadrettede tiltag med fastlæggelse af en formel mediestrategi, følger det som anført i pkt. 4.3 ovenfor af god forvaltningsskik, at en myndighed i forbindelse med sin pressebetjening skal optræde venligt, høfligt og hensynsfuldt over for borgerne og udøve sin virksomhed på en måde, der styrker tilliden til den offentlige forvaltning.

Jeg har på den baggrund henstillet til Indsamlingsnævnet, at nævnet overvejer, om nævnets mediestrategi bør indeholde retningslinjer for bl.a. Indsamlingsnævnets udtalelser til offentligheden om nævnets sager, herunder de verserende sager.

8.3. Underretning

Jeg har bedt Indsamlingsnævnet orientere mig om resultatet af de fremadrettede tiltag vedrørende nævnets henvendelser af egen drift i sager uden ansøgning og nævnets formelle mediestrategi.

9. Sammenfattende konklusion og henstillinger

Jeg finder samlet set Indsamlingsnævnets breve af 29. maj og 4. juni 2020, hvor nævnet bad Nye Borgerlige om at søge om tilladelse efter indsamlingsloven, kritisable.

Det er endvidere samlet set min opfattelse, at Indsamlingsnævnet ved udtalelserne i Politiken den 4. og 17. juni 2020 om nævnets sag om Nye Borgerliges indsamling har handlet klart i strid med god forvaltningsskik. På den baggrund mener jeg, at Indsamlingsnævnets udtalelser er kritisable.

For så vidt angår de fremadrettede tiltag, som Indsamlingsnævnet efter det oplyste agter at iværksætte i anledning af Nye Borgerliges klage, har jeg henstillet, at nævnet sikrer, at nævnets vejledningsbrev i sager, hvor nævnet bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse, udformes således, at det klart fremgår, at brevet alene er vejledende, og at modtageren har mulighed for at komme med sine bemærkninger til nævnet i anledning heraf.

Jeg har også henstillet til Indsamlingsnævnet, at nævnet overvejer, om nævnets mediestrategi bør indeholde retningslinjer for bl.a. nævnets udtalelser til offentligheden om nævnets sager, herunder de verserende sager.

Jeg har gjort Indsamlingsnævnet bekendt med min opfattelse af sagen og mine henstillinger.

Jeg har bedt Indsamlingsnævnet orientere mig om resultatet af de fremadrettede tiltag vedrørende nævnets henvendelser af egen drift i sager uden ansøgning og nævnets formelle mediestrategi.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Peter Andersen", is centered on a light blue rectangular background.

Kopi til:

Indsamlingsnævnet

Sagsfremstilling

Den 26. maj 2020 iværksatte partiet Nye Borgerlige en kampagne med navnet "Danskerne støtter Støjberg". Nye Borgerlige har oplyst, at baggrunden for kampagnen var nedsættelsen af den såkaldte Instrukskommission, som har til formål at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til statslige myndigheders generelle administration og håndtering af konkrete sager om indkvartering af gifte eller samlevende asylansøgere, hvoraf den ene var mindreårig. Kampagnen blev iværksat som en indsamling via hjemmesiden danskernestotterstojberg.dk., hvoraf bl.a. følgende fremgik:

"DANSKERNE STØTTER STØJBERG

Inger Støjberg kæmper for danske værdier. Islamiske værdier skal **ikke** have indflydelse i samfundet og heller ikke på asylcentre.

Sagen mod Inger er politisk og sat i værk af venstrefløjen og Radikale Venstre for at svække kampen for danske værdier. Vi støtter Inger Støjberg, fordi vi ønsker et Danmark baseret på danske værdier med respekt for frihed, folkestyre og ligestilling mellem kønnene.

Vær med i en støtteannonce for Inger Støjberg

Udfyld formularen og indbetal 40 kroner på Mobilepay (...) eller Bank:
(...)

...

BAG INITIATIVET

'Danskerne støtter Støjberg' er et initiativ taget af Nye Borgerlige, men sagen er vigtigere end partiet. Vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg. Indtægter og udgifter vil blive revideret og fremgå særskilt i partiregnskabet for Nye Borgerlige."

Som led i kampagnen indsatte Nye Borgerlige annoncer i en række dagblade, hvoraf bl.a. følgende fremgik:

"DANSKERNE STØTTER STØJBERG

Sagen mod Inger er politisk og sat i værk af venstrefløjen og Radikale Venstre for at svække kampen for danske værdier. Vi støtter Inger Støjberg, fordi vi ønsker et Danmark baseret på danske værdier med respekt for frihed, folkestyre og ligestilling mellem kønnene.

...

BAG INITIATIVET

'Danskerne støtter Støjberg' er et initiativ taget af **Nye Borgerlige**, men sagen er vigtigere end partiet. Vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg. Indtægter og udgifter vil blive revideret og fremgå særskilt i partiregnskabet for Nye Borgerlige."

Den 29. maj 2020 sendte Indsamlingsnævnet et brev til Nye Borgerlige, hvoraf følgende fremgik:

"Din indsamling på www.danskernestotterstojberg.dk

Indsamlingsnævnet er blevet bekendt med, at du foretager en indsamling via www.danskernestotterstojberg.dk, til fordel for Inger Støjberg.

Efter indsamlingslovens § 3, stk. 1 kan en indsamling først iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen.

Du bedes derfor ansøge om tilladelse til indsamlingen hurtigst muligt og senest d. 12. juni 2020.

Overtrædelse af ansøgningspligten kan efter Indsamlingslovens § 16, stk. 1, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Blanket til brug for ansøgning om tilladelse til indsamling, men kan findes på nævnets hjemmeside: (...).

Du skal betale et gebyr på 1.100 kr. i forbindelse med indsendelse af ansøgningen.

Du kan læse mere om de øvrige regler, der gælder for indsamlinger på Indsamlingsnævnets hjemmeside.

Såfremt du har yderligere spørgsmål, kan du endvidere kontakte Indsamlingsnævnet i telefontiden mandag – torsdag kl. 10-15 samt på fredage kl. 10-14.

Indsamlingsnævnet skal gøre dig opmærksom på, at nævnet har registreret dit navn og adresse samt oplysninger om din @[Facebookprofil] i forbindelse med sagsbehandlingen.

Indsamlingsnævnets underretning om behandling af personoplysninger vedlægges.”

Nye Borgerliges pressechef rettede den 3. juni 2020 telefonisk henvendelse til Indsamlingsnævnets sekretariat (Civilstyrelsen) i anledning af Indsamlingsnævnets brev af 29. maj 2020. Det fremgår af nævnets telefonnotat af samme dato bl.a., at Nye Borgerlige ikke mente, at der var tale om en indsamling, da midlerne gik ind på partiets konto til støtte for annoncer, som partiet selv slog op. Endvidere fremgår bl.a. følgende af telefonnotatet:

”[Sekretariatet] oplyste, at det fremgår af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, at indsamlinger til fordel for politiske partier er undtaget fra loven. Det er endvidere nævnets praksis, at opstillingsberettigede kandidater, som foretager indsamling til fordel for deres valgkampagne, er undtaget i medfør af § 2, stk. 1, nr. 4.

Det fremgår af hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk, at de indsamlede midler skal anvendes til fordel for støtteannoncer for Inger Støjberg samt at 'vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg'.

Det er på denne baggrund nævnets vurdering, at der ikke er tale om en indsamling til fordel for partiet Nye Borgerlige. Eftersom der ikke er tale om en indsamling til fordel for partiet eller til fordel for en opstillingsberettiget kandidats valgkampagne, er indsamlingen ikke undtaget fra kravet om tilladelse i indsamlingslovens § 3, stk. 1.

[Nye Borgerlige] ønskede en skriftlig redegørelse for nævnets juridiske vurdering af forholdet.”

Den 4. juni 2020 besvarede Indsamlingsnævnets formand telefonisk en henvendelse om sagen fra en journalist fra Politiken. Indsamlingsnævnet har under sagen oplyst, at ”denne samtale udmøntede sig i den efterfølgende medieomtale”.

Den 4. juni 2020 (kl. 10.24) sendte Indsamlingsnævnet et brev til Nye Borgerlige, hvoraf bl.a. følgende fremgik:

”Vedrørende din indsamling på www.danskernestotterstojberg.dk

Indsamlingsnævnet skal på baggrund af din henvendelse den 3. juni 2020 skriftligt redegøre for nævnets juridiske vurdering af hvorvidt Nye Borgerliges indsamling til støtte for Inger Støjberg er omfattet af indsamlingsloven.

Indsamlingsnævnet kan oplyse, at det fremgår af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, at indsamlinger til fordel for politiske partier er undtaget fra loven. Det er endvidere nævnets praksis, at opstillingsberettigede kandidater, som foretager indsamling til fordel for deres valgkampagne, er undtaget i medfør af § 2, stk. 1, nr. 4.

Det fremgår af hjemmesiden www.danskernestøtterstøjberg.dk, at de indsamlede midler skal anvendes til fordel for støtteannoncer for Inger Støjberg samt at *'vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg'*.

Det er på denne baggrund nævnets vurdering, at der ikke er tale om en indsamling til fordel for partiet Nye Borgerlige. Eftersom der ikke er tale om en indsamling til fordel for partiet eller til fordel for en opstillingsberettiget kandidats valgkampagne, er indsamlingen ikke undtaget fra kravet om tilladelse i indsamlingslovens § 3, stk. 1.

Nævnet skal derfor henvise til vejledningsbrev af 29. maj 2020, og henstille at ansøgning om tilladelse til indsamling sendes til nævnet senest den 12. juni 2020.

Overtrædelse af ansøgningspligten kan efter Indsamlingslovens § 16, stk. 1, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Indsamlingsnævnet kan i øvrigt oplyse, at nævnets afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. indsamlingslovens § 9, stk. 4."

Den 4. juni 2020 (kl. 12.15) offentliggjorde Politiken på sin hjemmeside en artikel under overskriften "Myndighederne varsler politianmeldelse: Nye Borgerlige har ikke fået tilladelse til Støjberg-indsamling. Indsamlingsnævnet har indskærpet over for Nye Borgerlige, at partiets indsamling til støtte for Inger Støjberg skal anmeldes til nævnet. Men partiet nægter, fortæller pressechef". Af artiklen fremgik bl.a. følgende:

"Nye Borgerlige bakker op om Inger Støjberg.

Det har partiet senest bevist ved at oprette en hjemmeside, hvor der samles penge ind til støtteannoncer for Venstre-politikerne, hvis minister-tid i øjeblikket granskes af Instrukskommissionen, der undersøger, hvordan en ulovlig instruks om tvangsadskillelser af asylpar kunne blive virkelighed.

Nye Borgerlige erklærer i sin kampagne, at 'sagen mod Inger er politisk og sat i værk af venstrefløjten og Radikale Venstre for at svække kampen for danske værdier'.

Men i sin iver efter at få det budskab bredt ud, har partiet ikke overholdt indsamlingsloven.

Sådan lyder den klare vurdering fra Indsamlingsnævnet, viser dokumenter hos nævnet, som Politiken har fået aktindsigt i.

Nye Borgerlige har nemlig ikke søgt – og dermed ikke fået – en tilladelse til at samle ind fra Indsamlingsnævnet.

Der er dog ikke tale om en forglemmelse. Det er bevidst, forklarer partiets pressechef, der umiddelbart holder fast i, at Nye Borgerlige heller ikke kommer til at søge sådan en tilladelse.

'Det er helt inden for loven', siger pressechefen [hos Nye Borgerlige].

Indsamlingsnævnet er dog af en anden opfattelse, hvilket er blevet indskærpet over for partiet flere gange.

'Nu har vi givet dem en frist om at søge en tilladelse. Sker det ikke, så vil det i sidste ende resultere i en politianmeldelse', oplyser Indsamlingsnævnets formand (...).

'Fordi vi ikke skal'

Ønsker man at starte en indsamling i Danmark, fremgår det i indsamlingsloven, at man som hovedregel skal have fået et grønt lys fra Indsamlingsnævnet, som fører tilsyn med, at alt går rigtigt til.

(...)

Men [Nye Borgerliges pressechef] holder fast.

'Det er ret klart for os, at de annoncer, vi samler penge ind til, har et politisk formål, og det er at fremme de værdier, Nye Borgerlige står for. Men den begrundelse mener vi, at det falder inden for undtagelsen i loven'.

Men hvorfor ikke bare anmelde jeres indsamling til Indsamlingsnævnet, når nævnet nu er kommet frem til den konklusion, at I skal?

'Fordi vi ikke mener, at vi skal'

Men hvorfor ikke bare gøre det?

'Fordi vi ikke mener, at vi er omfattet'.

Nægter fortsat

Det koster et gebyr på 1.100 kroner at sende en ansøgning til Indsam-
lingsnævnet. Herefter er der et krav om, at man efter, indsamlingen er
slut, skal indsende sit regnskab til nævnet.

[Pressechefen] henviser til, at Nye Borgerlige offentligt har lovet at offent-
liggøre hele sit regnskab for indsamlingen – det vil fremgå særskilt i parti-
regnskabet for Nye Borgerlige – og at regnskabet vil blive revideret af en
statsautoriseret revisor.

'Der er altså fuld gennemsigtighed', siger [pressechefen].

Pressechefen afviser, at det er gebyret på 1.100 kroner eller eksempelvis
kravet om, at Indsamningsnævnet skal indsigt i regnskabet, som afholder
Nye Borgerlige fra at anmelde sin indsamling.

*Men hvad er det så, der afholder Nye Borgerlige fra bare at sende den
ansøgning?*

'Man skal ikke gøre noget, man ikke har pligt til. Man skal heller ikke flyt-
te sig, hvis en parkeringsvagt siger, at man skal flytte sin bil, hvis man ik-
ke selv mener, at man skal'.

Er Nye Borgerlige for, at man overholder dansk lovgivning?

'Ja, og det gør vi til hver en tid'.

*Indsamlingsnævnets jurister mener ikke, at I overholder dansk lovgiv-
ning...*

'Og den vurdering er vi så uenige i, og derfor har jeg meddelt nævnet, at
vi fortsætter indsamlingen ufortrødent. Jeg har også sagt til nævnet, at
de skal fremsende deres argumentation, og så tager vi en videre dialog.
Men umiddelbart ser vi ikke grund at sende den ansøgning', siger [pres-
sechefen].

En politianmeldelse

Indsamlingsnævnets formand (...) mener ikke, at der er så meget at dis-
kutere.

'Vi har jo også læst loven og er af den klare opfattelse, at sådan som den
her indsamling er skruet sammen, så er den ikke undtaget loven'.

'Det er vi ret overbeviste om', tilføjer [formanden], der også er retspræsident i Retten på Frederiksberg.

[Formanden] fortæller, at Indsamlingsnævnet holder fast i den frist, nævnet har udstukket, som hedder 12. juni 2020. Ligger der her ikke en ansøgning fra Nye Borgerlige, vil nævnet gå videre med sagen.

'Og det vil så blive en politianmeldelse, som er det eneste redskab, vi ellers har', siger han.

[Formanden] har umiddelbart ikke et bud på, hvad der skulle afholde Nye Borgerlige for blot at indsende sin ansøgning.

'Det er svært for mig at se, hvorfor man ikke skal gøre det, som Folketingets politikere selv for relativt nylig fastsatte i en ny lov', siger han.

'Det handler jo om, at dem, der giver penge, skal kunne se, hvad er pengene gået til. Det er et helt grundlæggende og godt princip for tilliden til indsamlinger helt generelt', mener Indsamlingsnævnets formand."

Den 4. juni 2020 (kl. 15.35) sendte Nye Borgerlige en mail til Indsamlingsnævnet, hvoraf følgende fremgik:

"Til Indsamlingsnævnets formand

...

Jeg skriver til dig i anledning af, at vi har modtaget en henvendelse fra Indsamlingsnævnet ved brev af 29. maj 2020.

I brevet fremgår det, at *'Indsamlingsnævnet er blevet bekendt med, at du foretager en indsamling via www.danskernestotterstojberg.dk, til fordel for Inger Støjberg.'*

Det fremgår herefter af brevet, at en indsamling først kan iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen.

Vores pressechef (...) har i umiddelbar forlængelse af modtagelsen af brevet været i telefonisk dialog med en venlig medarbejder i Indsamlingsnævnets sekretariat. Her oplyste [pressechefen], at det er vores vurdering, at indsamlingen ikke er omfattet af indsamlingsloven, jf. undtagelsen om politiske partier (indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4).

[Pressechefen] efterspurgte derfor, at Indsamlingsnævnet ville vende tilbage med en skriftlig redegørelse for baggrunden for, at Indsamlingsnævnet ikke mener, at forholdet skulle være omfattet af den nævnte undtagelse i loven.

Nu kan vi så erfare via pressen, at Indsamlingsnævnet ikke har tænkt sig at vende tilbage til os i en fortsat dialog herom. Det finder vi beklageligt, og det er for os magtpåliggende her at fremkomme med vores redegørelse for, hvorfor vi vurderer, at forholdet er omfattet af lovens undtagelse:

Formålet med indsamlingsloven

Formålet med indsamlingsloven kan siges helt grundlæggende at være til for at sikre, at der ikke finder indsamlinger sted, som ikke er undergivet kontrol. Af den årsag er indsamlingsloven opbygget på den måde, at der gælder en anmeldelses- og regnskabspligt over for Indsamlingsnævnet.

Hvis der iværksættes indsamlinger til fordel for – eksempelvis – fødevarerforsyninger til udsatte områder i verden, så skal de, der donerer penge hertil, kunne se, at pengene også rent faktisk er gået til dette formål. Jeg kan her henvise til din udtalelse til dagspressen om, at dette netop er helt grundlæggende og et godt princip for tilliden til indsamlinger.

Indsamlingsloven er dermed et værn mod, at der bl.a. ikke bliver begået svindel ved indsamlinger – at der er et regnskab, der dokumenterer, hvad der er kommet ind af indtægter, og hvad pengene er blevet brugt til.

Undtagelsen om politiske partier

Som allerede nævnt er det imidlertid vores vurdering, at den af Nye Borgerlige iværksatte indsamling til annoncekampagnen '*Danskerne støtter Støjberg*' på vores hjemmeside danskernestotterstojberg.dk er omfattet af undtagelsen i indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, hvorefter indsamlingsloven ikke gælder for indsamlinger til støtte for politiske partier.

Undtagelsen medfører, at der således frit kan iværksættes indsamlinger til dette formål.

Undtagelsen i indsamlingsloven om politiske partier understøttes af, at politiske partier er omfattet af partiregnskabsloven. Som politisk parti er vi dermed underlagt det kontrolsystem, som partiregnskabsloven udgør.

Partiregnskabsloven regulerer dels, at partiet skal aflægge regnskab, dels skal regnskabet bl.a. indeholde oplysning om indtægtstypen 'private tilskud fra private personer', og dels skal partiregnskabet revideres af en efter revisorloven godkendt revisor.

Partiregnskabsloven er dermed en *lex specialis* gældende for et politisk parti som Nye Borgerlige, og det er denne lov – altså partiregnskabsloven – som i detaljer regulerer, hvordan Nye Borgerlige skal aflægge regnskab. Herunder regulerer loven konkret, hvordan vi skal regnskabsføre private tilskud.

At det er partiregnskabsloven Nye Borgerlige skal henholde sig til – og ikke indsamlingsloven – fremgår samtidig specifikt af indsamlingslovens undtagelse om politiske partier. Hensynet til regnskabsaflæggelse er således opfyldt qua partiregnskabsloven.

Hvorfor indsamlingen til Nye Borgerliges annonsekampagne er omfattet af undtagelsen

Vi gør gældende, at opfordringen til at betale et pengebeløb til vores annonsekampagne 'Danskerne støtter Støjberg' er omfattet af undtagelsen i indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Vi gør dermed samtidig gældende, at indtægterne til annonsekampagnen er omfattet af partiregnskabsloven. Det vil sige, at vi skal føre regnskab i henhold til bl.a. partiregnskabslovens § 2a om forbud mod anonyme tilskud, partiregnskabslovens § 3 om regnskabsoplysninger om private tilskud fra private personer mv.

Det er værd at understrege, at de modtagne bidrag til annonsekampagnen udelukkende går til at finansiere Nye Borgerliges avisannoncer. Der er således ingen økonomiske transaktioner imellem Nye Borgerlige og Inger Støjberg. Nye Borgerlige anvender ikke de indsamlede midler til eksempelvis at finansiere Inger Støjbergs eventuelle sags- og advokat-omkostninger i forbindelse med hendes proces i Instrukskommissionen og en eventuel efterfølgende retssag.

De indsamlede midler anvendes alene til at producere avisannoncer, der indeholder Nye Borgerliges politiske budskaber og en grafik produceret af Nye Borgerlige. Jeg vil i den forbindelse fremhæve følgende:

- Logoet/navnet på kampagnen '*Danskerne støtter Støjberg*' er en politisk tilkendegivelse af, at det er Nye Borgerliges politiske opfattelse, at danskerne er politisk enige med Inger Støjberg – og dermed også Nye Borgerlige – i, at instrukskommissionen er politisk iværksat af venstrefløjens og Radikale Venstres. Danskerne foretrækker danske værdier, og derfor ønsker Nye Borgerlige at sætte et politisk fokus på, at danskerne ikke deler venstrefløjens og Radikale Venstres iværksættelse af en instrukskommission.
- Ovenstående understreges af, at underoverskriften til annonsekampagnen hedder, at '*Inger Støjberg kæmper for danske værdier. Islamiske værdier skal ikke have indflydelse i samfundet og heller ikke på asylcentre.*' Dette er Nye Borgerliges politiske budskab.
- Ovennævnte understreges igen af den i annonsekampagnen medfølgende brødtekst: '*Sagen mod Inger er politisk og sat i værk af venstrefløjens og Radikale Venstre for at svække kampen for danske*

værdier. Vi støtter Inger Støjberg, fordi vi ønsker et Danmark baseret på danske værdier med respekt for frihed, folkestyre og ligestilling mellem kønnene. Dette er Nye Borgerliges politiske budskab.

- På hjemmesiden, hvor man kan bidrage til annoncekampagnen, fremgår desuden følgende oplysning: *'Bag initiativet / 'Danskerne støtter Støjberg' er et initiativ taget af Nye Borgerlige, men sagen er vigtigere end partiet. Vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg. Indtægter og udgifter vil blive revideret og fremgå særskilt i partiregnskabet for Nye Borgerlige.'* Denne tekst understreger dels, at det er Nye Borgerliges politiske budskab, og dels, at kontrollen af indtægterne og udgifterne i forbindelse med indsamlingen sker i partiregnskabet og dermed ifølge partiregnskabsloven.

Annoncekampagnen er en markedsføring af Nye Borgerlige som parti og Nye Borgerliges politiske budskaber. Det er en moralsk og politisk støtte til Inger Støjbergs sag og synspunkter, ja, men at det er en moralsk/politisk støtte til Inger Støjberg medfører jo ikke, at forholdet dermed bliver omfattet af indsamlingsloven.

Hvis forholdet skulle blive omfattet af indsamlingsloven, måtte det ifølge vores opfattelse indebære noget helt konkret i form af – eksempelvis (primært) – finansiering af Inger Støjbergs sags- og advokatomkostninger.

Det er derimod Nye Borgerlige, som får formidlet partiets politiske budskaber, som i denne sag er sammenfaldende med Inger Støjbergs.

Samlet set er det derfor vores opfattelse, at vores annoncekampagne er partiaktivisme, som er omfattet af partiregnskabsloven og ikke indsamlingsloven.

Vi er derfor helt uforstående over for, at Indsamlingsnævnet er af den opfattelse, at indsamlingen skulle være omfattet af indsamlingsloven.

Konsekvensen af Indsamlingsnævnets opfattelse i sagen – såfremt den var korrekt – ville i øvrigt være, at det vil være retssikkerhedsmæssigt problematisk, hvis vi som politisk parti – når vi iværksætter politiske kampagner og modtager 'øremærkede' bidrag hertil – ud fra nogle vilkårlige og uklare kriterier fastsat af Indsamlingsnævnet, skal skifte mellem om forholdet vil være omfattet af indsamlingsloven eller partiregnskabsloven. Det har naturligvis ikke været lovgivers mening.

Hvis vi iværksætter en indsamling til en annoncekampagne til støtte for NATO, er det så ifølge Indsamlingsnævnet omfattet af indsamlingsloven? Hvad hvis vi iværksætter en annoncekampagne til støtte af Kongehuset, er det så ifølge Indsamlingsnævnet omfattet af indsamlingsloven? Det vil naturligvis ikke kunne have sin rigtighed.

Jeg ser frem til at modtage Indsamlingsnævnets vurdering af ovenstående, således for at fortsætte en god dialog om spørgsmålet.”

Ved mail af 8. juni 2020 (kl. 16.02) til Nye Borgerlige oplyste Indsamlingsnævnet, at Nye Borgerliges henvendelse af 4. juni 2020 ville blive forelagt for nævnets medlemmer.

Den 8. juni 2020 (kl. 16.06) skrev Nye Borgerlige en mail til Indsamlingsnævnet som svar på nævnets brev af 4. juni 2020 til Nye Borgerlige. Af mailen fremgik bl.a. følgende:

”Tak for dit brev af 4. juni 2020.

Jeg noterer mig, at Indsamlingsnævnet ikke forholder sig til substansen i mine anbringender i min e-mail af 4. juni 2020 kl. 15.35 (i dit brev henvises der fejlagtigt til datoen 3. juni).

Af Indsamlingsnævnets brev fremgår det, at brevet er skrevet samme dag, den 4. juni 2020. Jeg kan dermed konstatere, at Indsamlingsnævnet samme dag – efter kl. 15.35 – har udarbejdet brevet som svar på min e-mail af samme dato.

I min e-mail af 4. juni 2020 fremkom jeg med en længere redegørelse for mine anbringender i sagen, og afslutningsvist anmodede jeg om, at Indsamlingsnævnet fremkom med sin vurdering af det skrevne.

Jeg kan derfor konstatere, at Indsamlingsnævnet slet ikke gennemfører en grundig behandling af sagen, herunder den tilgrundliggende jura, når der samme dag – sen eftermiddag – udarbejdes et kortfattet svar på min redegørelse.

Indsamlingsnævnet henviser helt isoleret til en enkelt specifik ordlyd i en enkelt sætning på vores hjemmeside danskernestotterstojberg.dk, og konkluderer alene på den baggrund, at det er nævnets vurdering, at der ikke er tale om en indsamling til støtte for partiet Nye Borgerlige.

Jeg fastholder, at vores annoncekampagne og indsamlingen hertil ikke er omfattet af indsamlingslovens materielle anvendelsesområde, jf. undtagelsen i lovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Det er min klare opfattelse, at undtagelsen ikke skal fortolkes på en så umiddelbar og overfladisk måde, som Indsamlingsnævnet gør i nærværende sag.

Som et yderligere anbringende gør jeg gældende, at Indsamlingsnævnet som omfattet af forvaltningsloven mv. skal have klar hjemmel i loven, hvis Indsamlingsnævnet skal pålægge forpligtelser, jf. almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Dette understreges af, at bestemmelserne i indsamlingsloven er strafbelagte (legalitetsprincippet).

Indsamlingsnævnet har ikke hjemmel til at pålægge os at indsamlingen til annoncekampagnen skulle være omfattet af indsamlingsloven og dermed Indsamlingsnævnets kompetence.”

Indsamlingsnævnet har under sagen oplyst, at nævnets medlemmer blev orienteret om sagen den 8. juni 2020.

Den 12. juni 2020 holdt Indsamlingsnævnet et telefonmøde om sagen.

I et brev af 15. juni 2020 til Nye Borgerlige skrev Indsamlingsnævnet følgende:

”Vedrørende din indsamling

Den 29. maj 2020 anmodede indsamlingsnævnet dig om at ansøge om tilladelse til din indsamling 'Danskerne støtter Støjberg'.

Efterfølgende er du fremkommet med uddybende oplysninger om indsamlingen i dine skriftlige henvendelser af henholdsvis 4. og 8. juni 2020.

Det fremgår blandt andet af de supplerende oplysninger, at indsamlingen reelt iværksættes med det sigte at støtte partiet Nye Borgerlige, at midlerne ikke overføres til Inger Støjbergs disposition samt at midlerne indgår i Nye Borgerliges partiregnskab.

På den baggrund har indsamlingsnævnet ved et møde den 12. juni 2020 vurderet, at indsamlingen er omfattet af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, hvorefter indsamlinger til støtte for politiske partier er undtaget fra kravet om tilladelse.

Indsamlingsnævnet foretager sig herefter ikke yderligere i sagen.”

Den 16. juni 2020 sendte Nye Borgerlige en mail til Indsamlingsnævnet, hvoraf bl.a. følgende fremgik:

”Med tak kvitterer jeg hermed for modtagelsen af Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020 (modtaget d.d.).

I Nye Borgerlige er vi glade for, at Indsamlingsnævnet er enige med os i, at den i sagen omhandlede indsamling er omfattet af undtagelsen i indsamplingslovens § 2, stk. 1, nr. 4.

I den forbindelse er vi interesserede i at høre nærmere, hvordan Indsamlingsnævnets formand har tænkt sig at give Nye Borgerlige oprejsning.

Vi er naturligvis meget kedede af den negative presseomtale vi har fået som følge af Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen. Den som følge heraf negative presseomtale har medført en krænkelse af vores omdømme, ligesom vi oplevede et fald i indtægterne til indsamlingen i umiddelbar forlængelse af den negative presseomtale.

Vi stiller os meget undrende over for, at Indsamlingsnævnets formand vælger at gå ud i offentligheden og omtale vores lovlige aktivitet som ulovlig samt at Nye Borgerlige ville blive politianmeldt og skulle betale en bødestraf. Det er Nye Borgerliges opfattelse, at Indsamlingsnævnets adfærd i sagen er i strid med god forvaltningsskik.

Vi forventer naturligvis, at Indsamlingsnævnets formand kontakter de pågældende medier, som har gengivet Indsamlingsnævnets formands udtalelser, og oplyser dem om sagens rette sammenhæng samt udsteder en pressemeddelelse, hvor Indsamlingsnævnets formand tilbagetrækker sine udtalelser.

Afhængigt af, hvad Indsamlingsnævnet foretager sig i den forbindelse, vil vi overveje vores retstilling, herunder en eventuel forelæggelse af sagen for Folketingets Ombudsmand."

Nye Borgerlige gengav i mailen formandens udtalelser i den ovenfor nævnte artikel i Politiken den 4. juni 2020 og i to artikler den samme dag i hhv. Ekstra Bladet ("Støjberg-indsamling kan ende i politianmeldelse") og Jyllands-Posten ("Nye Borgerlige har ikke søgt om tilladelse til Støjberg-indsamling"), hvor et citat fra artiklen i Politiken var gengivet.

Indsamlingsnævnet har oplyst, at nævnet den 17. juni 2020 offentliggjorde brevet af 15. juni 2020 til Nye Borgerlige på nævnets hjemmeside. Samme dag sendte Indsamlingsnævnet en kopi af brevet af 15. juni 2020 til Nye Borgerlige til Politiken til orientering.

Den 17. juni 2020 (kl. 13.56) offentliggjorde Ekstra Bladet på sin hjemmeside en artikel med overskriften "Nye Borgerlige banker Indsamlingsnævnet på plads: – Det føles som chikane. Nye Borgerliges Støjberg-indsamling har igennem hele forløbet været lovlig. Det erkender Indsamlingsnævnet." Af artiklen fremgik bl.a. følgende:

"Bølgerne gik højt, da formand for Indsamlingsnævnet, (...), tog bladet fra munden og i Politiken varslede politianmeldelse rettet mod Nye Borgerlige for at iværksætte en ulovlig indsamling til fordel for Inger Støjberg.

Nu viser aktindsigter, som Ekstra Bladet er i besiddelse af, at Nye Borgerliges Støjberg-indsamling er helt efter bogen.

...

'Voldsomt inkriminerende'

I aktindsigterne fremgår det, at Nye Borgerlige 'er helt uforstående over for, at Indsamlingsnævnet er af den opfattelse, at indsamlingen skulle være omfattet af indsamlingsloven' – et forbehold partiet nu har fået medhold i.

[Nye Borgerliges formand] kalder det 'voldsomt inkriminerende', når en offentlig myndighed via pressen varsler politianmeldelser for en indsamling, som nævnet nu selv har erklæret legitim.

- Jeg synes, det er ret voldsomt. Det er jo en belastning af vores renommé og troværdighed. Men også en belastning for den indsamling, som var lovlig, og alt andet lige bliver begrænset ved, at man sår tvivl om, hvorvidt den er lovlig. Det er et meget voldsomt indgreb i en lovlig demokratisk indsamling, fortæller [Nye Borgerliges formand].

[Indsamlingsnævnets formand] har forholdt sig til kritikken. Formanden bad om, at afgørelsen blev lagt ud på nævnets hjemmeside, efter nye oplysninger om indsamlingen blev lagt frem.

- Jeg er nødt til at erkende, at det jeg vidste på daværende tidspunkt, viste sig ikke at være det fulde billede. Jeg er selvfølgelig meget ked af, hvis Nye Borgerlige føler, at de er blevet hængt ud. Det har aldrig været tanken, siger [formanden] til Ekstra Bladet."

Indsamlingsnævnet har oplyst, at Politiken den 17. juni 2020 kontaktede Indsamlingsnævnets formand for en kommentar i anledning af nævnets brev af 15. juni 2020.

Den 17. juni 2020 (kl. 15.41) offentliggjorde Politiken på sin hjemmeside en artikel med overskriften "Nye Borgerliges Støjberg-indsamling kendt lovlig: Nu kræver partiet oprejsning. Nye Borgerlige kræver oprejsning fra Indsamlingsnævnet, efter at nævnets formand har måttet erkende, at partiets indsamling er lovlig". Af artiklen fremgik bl.a. følgende:

"Partiet Nye Borgerliges indsamling til støtte for Inger Støjberg er helt efter bogen.

Sådan lyder det fra Indsamlingsnævnet, som altså omgør sin vurdering, der ellers lød, at indsamlingen er i strid med reglerne og formentlig snart ville udløse en politianmeldelse.

(...).

Netop spørgsmålet om, hvem indsamlingen reelt er til støtte for, er relevant.

Som hovedregel skal alle, der vil starte en indsamling i Danmark, have en tilladelse fra Indsamlingsnævnet – det er sådan en tilladelse, som Nye Borgerlige har nægtet at søge. Der er dog den undtagelse i indsamlingsloven, at politiske partier, der samler penge ind til sig selv, ikke behøver at have fået grønt lys fra nævnet.

Oprindeligt vurderede nævnet, at fordi Nye Borgerlige ikke samlede penge ind til partiet, men til støtte for Inger Støjberg, så kunne partiet ikke dække sig ind under undtagelsen.

'Det fremstod ganske klart for mig og mit nævn, at der var nogen, der samlede ind til Inger Støjberg, som ikke var fra Venstre. Men nu står det klart, at det er et politisk parti, der samler ind til sig selv, og at det er dem, der anvender pengene. Det er blevet klart efter et par indlæg fra Nye Borgerlige, og det fremstod ikke klart for os i sidste uge', forklarer [Indsamlingsnævnets formand].

Nye Borgerliges formand (...) mener, at sagen vidner om, at partiet har haft retten på deres side hele tiden.

'Og det betyder jo også, at den behandling, vi har fået af Indsamlingsnævnet, har været temmelig grov'.

Hvorfor?

'Fordi for det første går de i pressen med noget, som er faktisk forkert, og for det andet siger de i pressen, at de vil politianmelde os, og det er voldsomt inkriminerende. Havde de nu bare henvendt sig til os og sagt, at der er måske noget her, vi skulle have fulgt op på, så havde det været, hvad det var. Men eftersom vi har haft retten på vores side hele tiden, og de så i mellemtiden har været i pressen og beskrevet, at vi havde gjort noget, der var ulovligt, og at de ville politianmelde os – det er virkelig groft', siger hun.

Det, de begrundet det med, er, at I har fortalt dem, at det er en indsamling der reelt iværksættes med det formål at støtte Nye Borgerlige...

'Det står sådan set også i annoncen, og det står også på hjemmesiden, så det har de kunnet se hele tiden'.

(...)

Kræver oprejsning

Nye Borgerliges sekretariatschef (...) har kvitteret for den nye vurdering fra Indsamlingsnævnet med et brev. I samme brev indikerer formanden, at sagen ikke er slut for partiet.

'I den forbindelse er vi interesserede i at høre nærmere, hvordan Indsamlingsnævnets formand har tænkt sig at give Nye Borgerlige oprejsning. Vi er naturligvis meget kede af den negative presseomtale, vi har fået som følge af Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen. Den som følge heraf negative presseomtale har medført en krænkelse af vores omdømme, ligesom vi oplevede et fald i indtægterne til indsamlingen i umiddelbar forlængelse af den negative presseomtale', lyder det i brevet, der fortsætter:

'Vi forventer naturligvis, at Indsamlingsnævnets formand kontakter de pågældende medier, som har gengivet Indsamlingsnævnets formands udtalelser, og oplyser dem om sagens rette sammenhæng samt udsteder en pressemeddelelse, hvor Indsamlingsnævnets formand tilbagetrækker sine udtalelser. Afhængigt af, hvad Indsamlingsnævnet foretager sig i den forbindelse, vil vi overveje vores retsstilling, herunder en eventuel forlæggelse af sagen for Folketingets Ombudsmand'.

[Formanden] fra Indsamlingsnævnet svarer, at han er 'ærgelig over sagen', og at det aldrig har været nævnets mening at udstille partiet.

Formanden nævner i samme ombæring, at Indsamlingsnævnet ikke er 'gået ud i medierne', men blot har svaret på de spørgsmål, journalisterne har stillet, efter at Politiken fik aktindsigt i dokumenter fra nævnet, som viste, at Nye Borgerlige havde fået flere henvendelser om at anmelde sin indsamling.

Har Indsamlingsnævnet tænkt sig at give partiet genoprejsning?

'I modsætning til da du ringede, og vi svarede på de spørgsmål, vi fik, har vi lagt afgørelsen (den nye, red.) ud. Det plejer vi ikke at gøre, og nu kan alle se den. Og så bad jeg om, at afgørelsen skulle sendes specifikt til dig, som var den eneste, jeg havde talt med sagen om før. Jeg tror ikke, vi kan gøre mere', svarer han."

Den 26. juni 2020 klagede Nye Borgerlige til Folketingets Ombudsmand over Indsamlingsnævnet. Nye Borgerlige anførte i klagen, at det var Nye Borgerli-

ges opfattelse, at Indsamlingsnævnet "som forvaltningsmyndighed ikke [havde] fulgt god forvaltningsskik". Nye Borgerlige anførte bl.a. følgende:

"7. Indsamlingsnævnets adfærd i strid med god forvaltningsskik før afgørelsen af 29. maj 2020

Efter den nye afgørelse af 15. juni 2020, jf. (...), udtalte Indsamlingsnævnets formand til Ekstra Bladet i en artikel af 17. juni 2020, jf. (...), blandt andet følgende:

'Jeg er nødt til at erkende, at det jeg vidste på daværende tidspunkt, viste sig ikke at være det fulde billede. Jeg er selvfølgelig meget ked af, hvis Nye Borgerlige føler, at de er blevet hængt ud. Det har aldrig været tanken, siger [Indsamlingsnævnets formand] til Ekstra Bladet.'

Som det er redegjort for flere steder i denne klage, så havde Indsamlingsnævnet det fulde billede af sagens faktum fra starten af. De oplysninger, som fremgik af både kampagnen og den offentlige omtale i medierne, gav et klart billede af, hvordan indsamlingen var iværksat og sammensat.

Men for det tilfælde, at Indsamlingsnævnet på trods heraf ikke havde det fulde billede af, hvordan indsamlingen var sammensat, så var det Indsamlingsnævnets ansvar at være fuldt oplyst om sagens faktum forinden nævnet traf sin afgørelse af 29. maj 2020.

Nye Borgerlige støtter dette synspunkt på baggrund af, at Indsamlingsnævnet som offentlig myndighed er underlagt officialmaksimen om, at nævnet har en undersøgelsespligt.

Alvorligheden af Indsamlingsnævnets undersøgelsespligt forstærkes af, at Indsamlingsnævnets indgriben i indsamlingen havde en meget betydningsfuld og påvirkelig effekt på indsamlingen henset til, at Nye Borgerlige er et offentligt kendt og offentligt omtalt folketingsparti, at indsamlingen 'Danskerne Støtter Støjberg' er en offentligt omtalt indsamling og at der har været stor mediemæssig interesse herom samt en stor interesse fra folk, der ønsker at bidrage til indsamlingen.

Når Indsamlingsnævnet så griber ind og træffer afgørelse om, at indsamlingen skal anmeldes til Indsamlingsnævnet samt – ikke mindst – går ud til pressen og udtaler sig i kategoriske og hensynsløse vendinger om politianmeldelse og bødestraf, jf. (...), så får det naturligt den konsekvens, at det vil skade indsamlingen.

Af den årsag stillede det strenge krav til en grundig undersøgelse af sagens faktuelle forhold forinden Indsamlingsnævnet agerede som det gjorde.

Indsamlingsnævnet kunne eksempelvis søge sagen oplyst ved at foretage en partshøring, jf. forvaltningslovens § 19 eller princippet heri samt i princippet om partshøring som en del af god forvaltningsskik.

Det er værd i den forbindelse at notere sig, at Indsamlingsnævnets formand til Politiken, jf. (...), den 4. juni 2020 udtalte følgende:

'Vi har jo også læst loven og er af den klare opfattelse, at sådan som den her indsamling er skruet sammen, så er den ikke undtaget loven.'

Ud fra denne kategoriske udtalelse fra Indsamlingsnævnets egen formand kan det lægges til grund, at Indsamlingsnævnet var fuldt ud oplyst om sagens faktuelle forhold på tidspunktet for, at Indsamlingsnævnet traf sin afgørelse.

For det tilfælde, at nævnet alligevel ikke var fuldt oplyst om sagen, så er dette et meget alvorligt brud på principperne for god forvaltningsskik i forbindelse med sagens oplysning forinden der træffes afgørelse.

8. Indsamlingsnævnets adfærd i strid med god forvaltningsskik under sagen

Det er Nye Borgerliges oplevelse, at Indsamlingsnævnet har udvist en hensynsløs adfærd over for Nye Borgerlige i forbindelse med, at Indsamlingsnævnet traf sin afgørelse af 29. maj 2020 og i det forløb, der fulgte i pressens omtale af sagen.

Det er således Nye Borgerliges opfattelse, at Indsamlingsnævnet reelt ikke udviste en interesse i at gå i dialog med Nye Borgerlige. Som det fremgår af korrespondancen (...), så var det Nye Borgerlige, der måtte tilkæmpe sig, at Indsamlingsnævnet kom ud af sin retlige vildfarelse.

Nye Borgerlige var således nødsaget til inden for kort tid at udarbejde en juridisk redegørelse for, hvordan retsstillingen er. Dette er i sig selv problematisk, idet det jo er Indsamlingsnævnet, som er den professionelle myndighed, der får finansiering til at have styr på reglerne inden for sit eget område. Det kan ikke være rigtigt, at man som borger skal retlede Indsamlingsnævnet juridisk.

Særligt er det problematisk, at Nye Borgerlige i løbet af ganske kort tid var presset til at udarbejde en sådan juridisk redegørelse alt imens historien kørte i flere landsdækkende medier og allerede havde haft sin skadelige effekt.

Nye Borgerliges pressechef (...) fik via Politikens journalist den 4. juni 2020 – der kort forinden havde talt med Indsamlingsnævnets formand

(...) – at vide, at Indsamlingsnævnet ikke havde tænkt sig at fortsætte dialogen med os.

Det var som følge af denne oplysning, at Nye Borgerlige selv tog initiativ til at skrive redegørelsen til Indsamlingsnævnet (...).

Samlet set er det Nye Borgerliges opfattelse, at den manglende dialog med Nye Borgerlige, sammenholdt med, at Indsamlingsnævnet fremkom med kategoriske og skadende udtalelser til offentligheden via pressen, er udtryk for en hensynsløs adfærd i strid med god forvaltningsskik.

9. Indsamlingsnævnets adfærd i strid med god forvaltningsskik ved ny afgørelse

Indsamlingsnævnet fremkom som tidligere beskrevet i denne klage med sin nye afgørelse den 15. juni 2020. jf. (...).

Indsamlingsnævnet udviser ifølge Nye Borgerliges opfattelse ikke god forvaltningsskik i den nye afgørelse.

Som beskrevet tidligere i denne klage vildleder Indsamlingsnævnet Nye Borgerlige som part på sin afgørelse ved at benytte terminologien 'uddybende oplysninger' og 'supplerende oplysninger'.

Indsamlingsnævnet skriver således følgende:

'Efterfølgende er du fremkommet med uddybende oplysninger om indsamlingen i dine skriftlige henvendelser af henholdsvis 4. og 8. juni 2020.

Det fremgår blandt andet af de supplerende oplysninger, at indsamlingen reelt iværksættes med det sigte at støtte partiet Nye Borgerlige, at midlerne ikke overføres til Inger Støjbergs disposition samt at midlerne indgår i Nye Borgerliges partiregnskab.'

Som det allerede er beskrevet tidligere forholder det sig i stedet sådan, at Indsamlingsnævnet fuldt ud er bekendt med de faktiske forhold om, hvordan indsamlingen er skruet sammen.

Afgørelsen blev også lagt ud på Indsamlingsnævnets hjemmeside den 17. juni 2020, jf. (...).

Ved at lægge afgørelsens ordlyd ud på hjemmesiden – uden at der i øvrigt er en forklarende kontekst – vildledes offentligheden således også i forhold til dette med, at Nye Borgerlige skulle være fremkommet med 'uddybende' og 'supplerende' oplysninger i sagen.

Med andre ord giver Indsamlingsnævnet offentligheden et indtryk af, at Indsamlingsnævnet ikke skulle have været i besiddelse af sagens oplysninger ved sin afgørelse af 29. maj 2020.

10. Indsamlingsnævnets adfærd i strid med god forvaltningsskik efter ny afgørelse

I Indsamlingsnævnets nye afgørelse af 15. juni 2020, jf. (...), fremgår det afslutningsvist, at Indsamlingsnævnet ikke foretager sig yderligere i sagen.

Som følge heraf var Nye Borgerlige nødsaget til af egen drift at skrive til Indsamlingsnævnet ved e-mail af 16. juni 2020, jf. (...).

I denne e-mail forespørger Nye Borgerlige Indsamlingsnævnet om, hvad nævnets formand havde tænkt sig at gøre for at give Nye Borgerlige oprejsning i sagen.

Nye Borgerlige har endnu ikke modtaget et svar fra Indsamlingsnævnet på denne e-mail.

I stedet fortsætter Indsamlingsnævnet alene med at udføre sin kommunikation via pressen. Som det fremgår af en artikel i Politiken af 17. juni 2020, jf. (...), har Politiken fået aktindsigt i den e-mail, som Nye Borgerlige havde sendt til Indsamlingsnævnet dagen forinden.

På den baggrund spørger Politikens journalist Indsamlingsnævnets formand (...), om Indsamlingsnævnet har tænkt sig at give Nye Borgerlige oprejsning. Hertil svarer [formanden]:

'I modsætning til da du ringede, og vi svarede på de spørgsmål, vi fik, har vi lagt afgørelsen (den nye, red.) ud. Det plejer vi ikke at gøre, og nu kan alle se den. Og så bad jeg om, at afgørelsen skulle sendes specifikt til dig, som var den eneste, jeg havde talt med sagen om før. Jeg tror ikke vi, vi kan gøre mere', svarer han.'

Ovenstående svar er ikke blevet kommunikeret til Nye Borgerlige. Nye Borgerliges e-mail af 16. juni 2020 står fortsat ubesvaret. Ovenstående svar handler jo om, i hvilket omfang og hvordan Indsamlingsnævnet vil give Nye Borgerlige oprejsning.

Det er Nye Borgerliges opfattelse, at det er i strid med god forvaltningsskik at foretage sin kommunikation igennem pressen og ikke direkte med den part, som Indsamlingsnævnet har med at gøre.

Det er endvidere Nye Borgerliges opfattelse, at Indsamlingsnævnets formand fortsat vildleder offentligheden i Politiken-artiklen af 17. juni 2020 i (...).

De følgende udtalelser står helt centralt i forhold til, at Indsamlingsnævnets formand vildleder offentligheden og forsøger at konstruere en fortælling om, at Indsamlingsnævnet ikke skulle være bekendt med sagens faktum i sin oprindelige afgørelse.

Det fremgår således af denne artikel:

'Oprindeligt vurderede nævnet, at fordi Nye Borgerlige ikke samlede penge ind til partiet, men til støtte for Inger Støjberg, så kunne partiet ikke dække sig ind under undtagelsen.

Det fremstod ganske klart for mig og mit nævn, at der var nogen, der samlede ind til Inger Støjberg, som ikke var fra Venstre. Men nu står det klart, at det er et politisk parti, der samler ind til sig selv, og at det er dem, der anvender pengene. Det er blevet klart efter et par indlæg fra Nye Borgerlige, og det fremstod ikke klart for os i sidste uge', forklarer [Indsamlingsnævnets formand.]'

I Nye Borgerlige står vi fuldstændigt uforstående over for disse af Indsamlingsnævnets formand (...) udtalelser.

Hvordan kunne det først – som påstået af (...) – stå klart for nævnet efter et par indlæg fra Nye Borgerlige, at det var et politisk parti, der samlede ind til sig selv, og at det var dette politiske parti, der anvendte pengene? Det har jo været klart fra starten af.

Det er simpelthen rystende at opleve en formand for en offentlig myndighed fremkomme med sådanne vildledende udtalelser til offentligheden.

11. Faktum har været på plads fra starten

Helt centralt for hele denne sag er den af Indsamlingsnævnet valgte ordlyd og terminologi i Indsamlingsnævnets afgørelse af 15. juni 2020, jf. (...).

Som det tidligere er beskrevet i nærværende klage benytter Indsamlingsnævnet sig af en terminologi, hvorefter Nye Borgerlige skulle være fremkommet med 'uddybende' og 'supplerende' oplysninger i Nye Borgerliges e-mails af 4. og 8. juni 2020, jf. (...) og (...).

I Indsamlingsnævnets afgørelse af 15. juni 2020, jf. (...), angiver Indsamlingsnævnet tre momenter, som Indsamlingsnævnet lægger vægt på, og som skulle være 'uddybende' og 'supplerende' oplysninger:

a) 'at indsamlingen reelt iværksættes med det sigte at støtte partiet Nye Borgerlige',

b) 'at midlerne ikke overføres til Inger Støjbergs disposition' og

c) 'at midlerne indgår i Nye Borgerliges partiregnskab'.

Ad a)

Som det hele tiden har fremgået af selve kampagnen, jf. (...) og (...), og den offentlige omtale af sagen, jf. (...), går indsamlingen til avisannoncer, som Nye Borgerlige indsætter i aviserne.

Det har hele tiden fremgået, at det er Nye Borgerlige, som står bag initiativet, og at det er Nye Borgerliges politiske budskaber, som bliver formidlet via kampagnen.

Det er derfor ikke en 'supplerende' oplysning, som Indsamlingsnævnet påstår i den nye afgørelse.

Ad b)

Som det hele tiden har fremgået af selve kampagnen, jf. (...) og (...), og den offentlige omtale af sagen, jf. (...), går indsamlingen til avisannoncer, som Nye Borgerlige indsætter i aviserne.

Det er intetsteds fremgået, at indsamlingens midler skulle anvendes til at blive overført som økonomiske transaktioner til Inger Støjberg personligt.

Det er i forbindelse med Nye Borgerliges juridiske redegørelse for retstillingen i Nye Borgerliges e-mail af 4. juni 2020, jf. (...), at Nye Borgerlige i sin juridiske argumentation understreger, der ikke er økonomiske transaktioner imellem Nye Borgerlige og Inger Støjberg.

Formålet hermed var for at forklare, at *hvis* indsamlingsloven skulle finde anvendelse, så måtte det ifølge Nye Borgerlige kræve, at der skulle finde økonomiske transaktioner sted imellem Nye Borgerlige og Inger Støjberg, eksempelvis til finansiering af Inger Støjbergs sags- og advokatomkostninger.

Det er med andre ord Nye Borgerlige, der bringer denne hypotese frem; det er ikke Indsamlingsnævnet, der forud for Nye Borgerliges e-mail i (...) har haft en opfattelse af, at indsamlingen skulle indebære økonomiske transaktioner til Inger Støjberg.

Ad c)

Som det hele tiden har fremgået af selve kampagnen, jf. (...) og (...), vil indtægterne og udgifterne i forbindelse med indsamlingen fremgå af Nye Borgerliges partiregnskab.

Dette er dermed ikke en 'supplerende' eller 'uddybende" oplysning.

Derudover er det faktisk blot en henvisning til gældende ret – at indsamlingen er omfattet af partiregnskabsloven. Ret beset havde Nye Borgerlige ikke behovet at fremkomme med denne oplysning – det er alene en serviceoplysning. Men antageligt ikke nok til at undgå at Indsamlingsnævnet uberettiget greb ind.

Indsamlingsnævnets formand udtalte følgende i Ekstra Bladets artikel af 17. juni 2020 i (...):

'Jeg er nødt til at erkende, at det jeg vidste på daværende tidspunkt, viste sig ikke at være det fulde billede.'

Opsummerende kan det dermed konkluderes, at ovenstående udtalelse reelt er et udtryk for et manglende kendskab til retsstillingen/lovgivningen.

Da Indsamlingsnævnet herefter – foranlediget af Nye Borgerlige – blev bragt ud af sin retlige vildfarelse, dækkede Indsamlingsnævnet over sin retsvildfarelse ved at konstruere et billede af, at Indsamlingsnævnet skulle have haft et manglende kendskab til sagens oplysninger (faktum), og at Indsamlingsnævnet herefter fik et fuldt billede af sagens oplysninger i forbindelse med Nye Borgerliges e-mails til nævnet.

Men ukendskab til lovgivningen fritager som bekendt ikke fra ansvar. Og det er dette ansvar Indsamlingsnævnet forsøger at løbe fra ved at dække sig ind under ovenstående konstruktion. Og denne adfærd er i strid med god forvaltningsskik.

12. Skadevirkninger som følge af nævnets adfærd

Indsamlingsnævnets uberettigede indgriben i sagen og Indsamlingsnævnets formands hensynsløse og skadende udtalelser til pressen under sagen om den påståede ulovlighed, politianmeldelse og bødestraf har medført to skadevirkninger i forhold til Nye Borgerlige.

Den negative presseomtale medførte en skade på Nye Borgerliges omdømme og renommé samt har haft en negativ effekt på selve indsamlingen.

Som et politisk parti, der sidder i Folketinget, er partiets omdømme og renommé altafgørende for, hvordan partiet klarer sig politisk samt i vælgerens øjne. I den forbindelse er det meget alvorligt for et parti, når det af en offentlig myndighed bliver beskyldt for at foretage ulovlige handlinger, der ovenikøbet vil blive politianmeldt og kan straffes med bøde.

Det er yderst problematisk, at en offentlighed myndighed, der skal agere neutralt, på den måde går ind og blander sig i den politiske sfære med skadevoldende udtalelser vendt mod et politisk parti i Folketinget.

Som det fremgår af (...), et udpluk af nogle eksempler blandt mange kommentarer på Facebook til Nye Borgerliges annoncering om kampagnen på Facebook samt et udpluk af nogle eksempler blandt mange kommentarer til Ekstra Bladets artikel af 4. juni 2020, medførte Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen, at Nye Borgerlige blev omtalt med en lang række negative kommentarer på Facebook og på eb.dk, hvor kampagnen af disse Facebook-brugere og eb.dk-brugere blev omtalt som ulovlig.

I sammenhæng hermed har Nye Borgerlige også oplevet et væsentligt fald i indtægterne til indsamlingen i umiddelbar tilknytning til Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen.

Nye Borgerlige har i alt indsamlet over 500.000 kr. til kampagnen, og denne indsamling ville have været større uden Indsamlingsnævnets mis-kreditering af kampagnen.

Disse skadevirkninger understreger alvoren i Indsamlingsnævnets adfærd under sagen. Disse skadevirkninger er en direkte konsekvens af, at Indsamlingsnævnet har udvist en adfærd i strid med god forvaltnings-skik."

I en mail af 3. juli 2020 svarede Indsamlingsnævnet på Nye Borgerliges mail af 16. juni 2020 til nævnet. Af Indsamlingsnævnets mail fremgik følgende:

"Som svar på din mail nedenfor kan jeg oplyse, at Indsamlingsnævnets afgørelse af 15. juni 2020 blev offentliggjort på indsamlingsnævnets hjemmeside den 17. juni, og at brevet samme dag blev sendt til Politiken."

I et brev af 16. juli 2020 bad jeg Indsamlingsnævnet om en udtalelse i anledning af klagen fra Nye Borgerlige. Jeg bad om bl.a., at Indsamlingsnævnet redegjorde generelt for sin proces ved behandlingen af sager, hvor der ikke er søgt om tilladelse til en indsamling, herunder hvorledes nævnet sædvanligvis foretager sagsoplysning, inddrager sagens parter og reagerer i sådanne sager. Jeg bad også om, at Indsamlingsnævnet redegjorde nærmere for nævnets oplysning af og overvejelser i sagen vedrørende kampagnen "Danskerne støtter Støjberg" forud for nævnets breve af hhv. 29. maj, 4. og 15. juni 2020 til Nye Borgerlige. I den forbindelse bad jeg samtidig nævnet om at udtale sig om, hvorvidt nævnets brev af 29. maj 2020 var udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, ligesom jeg bad nævnet om at præcisere, hvilke "uddybende oplysninger om indsamlingen" der som anført i nævnets brev af 15. juni 2020

fremkom i Nye Borgerliges henvendelser af 4. og 8. juni 2020. Herudover bad jeg om, at Indsamlingsnævnet redegjorde for baggrunden for de udtalelser, som nævnets formand var citeret for i Politikens artikler af hhv. 4. og 17. juni 2020.

Den 27. august 2020 modtog jeg Indsamlingsnævnets udtalelse om sagen. Af udtalelsen fremgik bl.a. følgende:

"2. Sagsforløb

Indsamlingsnævnets sekretariat, der varetages af Civilstyrelsen i Viborg, blev ultimo maj 2020 opmærksom på, at der via hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk blev indsamlet til støtte for den for partiet Venstres valgte folketingspolitiker, Inger Støjberg. Indsamlingen havde ikke tilladelse fra Indsamlingsnævnet, og det fremgik af hjemmesiden, at Nye Borgerlige var initiativtager.

Sekretariatet orienterede den 29. maj 2020 nævnets formand om indsamlingen og om, at sekretariatet agtede at fremsende et vejledningsbrev til Nye Borgerlige med oplysning om krav til tilladelse m.v. Efter aftale med formanden blev vejledningsbrevet afsendt til Nye Borgerlige med frist til den 12. juni 2020 for at ansøge om tilladelse til indsamlingen. (...)

...

Den 3. juni 2020 var der telefonisk kontakt mellem Nye Borgerliges pressechef (...) og en medarbejder i sekretariatet. (...)

...

Samme dag meddeltes journalist på Politiken (...) aktindsigt i sagen om indsamlingen 'Danskerne støtter Støjberg'.

Sekretariatet orienterede endvidere formanden om telefonsamtalen med [pressechefen] fra Nye Borgerlige samt om, at sekretariatet ville sende et skriftligt svar til [pressechefen] i overensstemmelse med telefonsamtalen. Sekretariatet orienterede også formanden om aktindsigten til [journalisten], herunder at [journalisten] ønskede en udtalelse vedrørende sagen fra formanden.

Den 4. juni 2020 før kl. 9.06 besvarede nævnsformanden telefonisk en anmodning fra journalist (...), og denne samtale udmøntede sig i den efterfølgende medieomtale.

(...)

Foranlediget af [pressechefen i Nye Borgerliges] anmodning ved telefonsamtalen af 3. juni 2020, sendte sekretariatet den 4. juni 2020 kl. 10.24 en skriftlig redegørelse indeholdende nævnets juridiske vurdering af, hvorvidt indsamlingen var omfattet af indsamlingsloven. I brevet blev fristen for indsendelse af ansøgningen den 12. juni 2020 fastholdt.

Den 4. juni ca. kl. 15.35 og den 8. juni ca. kl. 16 sendte Nye Borgerliges sekretariatschef (...) mails til Indsamlingsnævnets sekretariat med nærmere redegørelse og synspunkter knyttet til den igangværende indsamling.

Indsamlingsnævnets medlemmer blev den 8. juni 2020 orienteret om sagen, og der blev planlagt afholdelse af telefonmøde i nævnet fredag den 12. juni 2020 kl. 14.

Sekretariatschef (...) orienterede samme dag [Nye Borgerliges sekretariatschef] om, at hans henvendelser af 4. og 8. juni 2020 ville blive forelagt for nævnets medlemmer.

Efter en vurdering af det modtagne materiale fandt nævnet, at den omhandlede indsamling ikke var omfattet af loven.

Ved brev af 15. juni 2020 meddelte nævnets sekretariat Nye Borgerlige, at indsamlingen 'Danskerne støtter Støjberg' ikke krævede tilladelse efter indsamlingsloven. I lyset af sagens medieomtale blev det besluttet at lade nævnets afgørelse fremgå af Indsamlingsnævnets hjemmeside, og afgørelsen blev tillige sendt til journalist (...), som var den eneste journalist, som nævnet havde haft kontakt med om sagen.

Ved mail af 16. juni 2020 kvitterede [Nye Borgerliges sekretariatschef] for afgørelsen samt forespurgte til 'oprejsning'. Det kan her oplyses, at det er Indsamlingsnævnets opfattelse, at dette findes – i det omfang en offentlig myndighed kan påtage sig dette – at være sket ved offentliggørelsen på hjemmesiden og orientering af journalisten.

Nye Borgerlige indgav klage til Folketingets Ombudsmand ved brev af den 26. juni 2020.

Som svar på [Nye Borgerliges] mail af 16. juni 2020 meddelte sekretariatschef (...) ved e-mail af 3. juli 2020 til (...) Nye Borgerlige, at Indsamlingsnævnets afgørelse af 15. juni 2020 var offentliggjort på hjemmesiden og sendt til Politikken til orientering.

3. Ombudsmandens spørgsmål

I det følgende redegøres på Ombudsmandens foranledning for en række specifikke forhold omkring sagens behandling ved Indsamlingsnævnet.

3.1. Proces for behandling af sager uden ansøgning

En indsamling kan først iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen, jf. indsamlingslovens § 3, stk. 1. Indsamlinger foretaget uden forudgående tilladelse fra Indsamlingsnævnet er derfor ulovlige.

Overtrædelse af indsamlingslovens § 3, stk. 1, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, jf. indsamlingslovens § 16, stk. 1.

Ved den seneste ændring af indsamlingsloven blev der til § 10 tilføjet et nyt stykke 3, hvoraf følgende fremgår: *'Hvis Indsamlingsnævnet får mistanke om et strafbart forhold, skal Indsamlingsnævnet anmelde forholdet til politiet.'*

Efter indsamlingslovens § 10, stk. 6, kan Indsamlingsnævnet af egen drift optage en sag til behandling.

Når nævnet typisk via henvendelser fra borgere bliver opmærksomt på, at der foretages indsamling uden tilladelse optages sagen ex officio. I den forbindelse sendes der først et vejledningsbrev til indsamler indeholdende vejledning om reglerne i indsamlingsloven samt en frist til at indsende en ansøgning til Indsamlingsnævnet. Et sådan vejledningsbrev blev også fremsendt til Nye borgerlige den 29. maj 2020 og er gengivet ovenfor.

Indsamler gives på denne måde en mulighed for at komme med sine bemærkninger eller lovliggøre forholdet på trods af, at der allerede foreligger et strafbart forhold, der som nævnt i medfør af indsamlingslovens § 10, stk. 3, skal anmeldes til politiet.

Såfremt indsamler indsender bemærkninger, som kan føre til en anden vurdering af, hvorvidt indsamlingen kræver nævnets tilladelse, vil Indsamlingsnævnet foretage en fornyet vurdering ud fra de indsendte oplysninger.

Hvis det fremgår af de nye oplysninger, at indsamlingen ikke kræver nævnets tilladelse, idet den f.eks. er omfattet af lovens undtagelsesbestemmelser, vil nævnet bede indsamler om at se bort fra vejledningsbrevet og den heri fastsatte frist.

Hvis indsamlingen fortsat vurderes at være ulovlig, og ansøgningen ikke er modtaget i sekretariatet efter fristens udløb, sendes der en påmindelse om indsendelse af ansøgningen indeholdende en ny frist. Der sendes i alt to påmindelser.

Har indsamler efter de to påmindelser endnu ikke indsendt en ansøgning om tilladelse til indsamlingen, vil overtrædelsen af indsamningslovens § 3, stk. 1, blive anmeldt til politiet i overensstemmelse med § 10, stk. 3.

Sagen overgår herefter til politiet til videre behandling.

3.2. Indsamlingsnævnets overvejelser og breve i sagen

Indsamlingsnævnets sekretariatet modtog ultimo maj en række henvendelser fra bekymrede borgere vedrørende Nye Borgeliges indsamling til fordel for Inger Støjberg på hjemmesiden www.danskernestotterstojberg.dk.

Sekretariatet besøgte derfor hjemmesiden og tog skærmpoint af indholdet. Følgende tekst fremgik af hjemmesiden:

'Inger Støjberg kæmper for danske værdier. Islamiske værdier skal ikke have indflydelse i samfundet og heller ikke på asylcentrene.

...

Sagen mod Inger Støjberg er Politisk og sat i værk af venstrefløj og Radikale Venstre for at svække kampen for danske værdier. Vi støtter Inger Støjberg, fordi vi ønsker et Danmark baseret på danske værdier med respekt for frihed, folkestyre og ligestilling mellem kønnene.

...

'Danskerne støtter Støjberg er et initiativ taget af Nye Borgerlige, men sagen er vigtigere end partiet. Vores støtte går til en venstrepolitiker, som fortjener opbakning fra alle danskere, der sætter Danmark først – uanset partifarve. Alle indbetalinger går ubeskåret til betaling for annoncer med støtte til Inger Støjberg. Indtægter og udgifter vil blive revideret og fremgå særskilt i partiregnskabet for Nye Borgerlige.'

På hjemmesiden var endvidere en knap med teksten 'Indsend støtte'.

Ud fra oplysningerne på hjemmesiden fandt Indsamlingsnævnet, at Nye Borgerlige fremsatte en opfordring til at yde bidrag til et forud angivet formål. Nævnet vurderede på det foreliggende grundlag, at indsamlingen ikke var omfattet af undtagelsen i indsamningslovens § 2, stk. 1, nr. 4,

vedrørende indsamlinger til støtte for politiske partier. Ved vurderingen blev der lagt vægt på, at indsamlingen skete til fordel for annoncer med støtte til venstrepolitikerken Inger Støjberg, samt at det blev oplyst, at sagen var vigtigere end partiet Nye Borgerlige. Der var derfor umiddelbart ikke tale om en indsamling, som skulle støtte partiet Nye Borgerlige eller en kandidat fra Nye Borgerliges valgkamp.

På baggrund af ovenstående overvejelser blev der fremsendt vejledningsbrev af 29. maj 2020 til Nye Borgerlige. (...)

...

Det er Indsamlingsnævnets opfattelse, at brevet af 29. maj 2020 ikke er udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse. Det er derimod en vejledning om reglerne i indsamlingsloven, herunder om at modtageren umiddelbart har iværksat sin indsamling ulovligt og har mulighed for at lovliggøre forholdet, jf. ovenstående besvarelse af punkt 3.1. Fremadrettet vil Indsamlingsnævnet være opmærksomt på, at det skal fremgå tydeligt af overskriften i brevet, at der er tale om et vejledningsbrev og ikke en forvaltningsretlig afgørelse.

Den 3. juni 2020 ringede [pressechefen i Nye Borgerlige] til Indsamlingsnævnet (...), da han ikke var enig i, at der var tale om en indsamling, som var omfattet af reglerne i indsamlingsloven. Han oplyste i den forbindelse, at de indsamlede midler gik ind på partiets konto til støtte for annoncerne, som partiet selv ville slå op. Han blev ved telefonsamtalen vejledt om reglerne i indsamlingsloven, herunder undtagelsen vedrørende politiske partier. Han blev samtidig oplyst, at hans oplysninger ikke kunne føre til en anden vurdering. [Pressechefen] anmodede om en skriftlig redegørelse for Indsamlingsnævnets vurdering.

Indsamlingsnævnet var allerede bekendt med Nye Borgerliges håndtering af de indsamlede midler, idet dette også fremgik af hjemmesiden. [Pressechefen] var således ikke ved telefonsamtalen fremkommet med nye oplysninger i sagen, hvorfor Indsamlingsnævnets vurdering fortsat var den samme som ved brev af 29. maj 2020.

Indsamlingsnævnet fremsendte derfor, på baggrund af [pressechefens] anmodning om en skriftlig redegørelse, brev af 4. juni 2020 kl. 10.24 (...)

...

Den 4. juni kl. 15.34 modtog sekretariatet en e-mail fra [Nye Borgerlige], hvorved [Nye Borgerlige] fremkom med uddybende bemærkninger vedrørende Nye Borgerliges indsamling.

Det fremgår af [Nye Borgerliges] bemærkninger, at Nye Borgerlige finder, at deres indsamling er omfattet af undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4, da deres indsamling er udtryk for partiaktivisme, og idet der indsamles i overensstemmelse med partiets politiske budskaber. Til støtte herfor anføres det, at de indsamlede midler udelukkende skal anvendes til at producere avisannoncer, som indeholder Nye Borgerliges politiske budskaber ved anvendelse af en grafik produceret af Nye Borgerlige. Navnet på kampagnen er en politisk tilkendegivelse af, at det er Nye Borgerliges opfattelse, at danskerne og Nye Borgelige er enige med Inger Støjberg i, at instrukskommissionen er iværksat af venstrefløjen og Radikale Venstre. Teksten på hjemmesiden er således udtryk for Nye Borgeliges politiske budskaber. Der er derfor tale om markedsføring af Nye Borgelige som parti og partiets politiske budskaber, som i den konkrete sag er sammenfaldende med Inger Støjbergs. Det anføres endvidere, at de indsamlede midler på intet tidspunkt vil blive anvendt til finansiering af Inger Støjbergs udgifter.

Den 8. juni 2020 fremsendte [Nye Borgerlige] en e-mail til sekretariatet, hvorved [Nye Borgerlige] fastholdt sine anbringender i brevet af 4. juni 2020, antagelig idet [Nye Borgerlige] var af den opfattelse, at Indsamlingsnævnets brev af 4. juni 2020 var en besvarelse af hans e-mail af 4. juni 2020.

Dette var imidlertid en fejlagtig antagelse, da Indsamlingsnævnets brev af 4. juni 2020 var fremsendt kl. 10.24 om formiddagen til Nye Borgerlige i overensstemmelse med den telefoniske aftale af 3. juni 2020 med [pressechefen]. Brevet var endvidere fremsendt til Nye Borgerlige, inden [Nye Borgerliges] e-mail samme dag, da denne først blev modtaget om eftermiddagen kl. 15.34.

På baggrund af alle sagens oplysninger drøftede Indsamlingsnævnet sagen ved telefonmøde den 12. juni 2020. Det fremgår af referatet fra mødet, at Nævnet i den forbindelse drøftede følgende:

'Det blev drøftet, hvorvidt der var tale om en indsamling til fordel for et politisk parti, eller om der var tale om en indsamling foretaget af et politisk parti til fordel for et formål, som ikke støttede partiet.

Det blev anført, at det ikke fremgår af lovens forarbejder, hvorvidt situationen er omfattet af undtagelsen, og at undtagelser som udgangspunkt fortolkes indskrænkende. I denne situation er der efter indsamlingens ordlyd tale om støtte til andet end partiets kandidat og partiet selv, hvilket som udgangspunkt ikke er omfattet af undtagelsen.

På den anden side blev det anført, at de supplerende oplysninger i sagen viser, at Nye Borgerliges reelle intentioner med indsamlingen er at markedsføre sig selv, hvilket gør indsamlingen til en politisk kampagne. Der

blev nærmere henvist til henvendelser af henholdsvis 4. og 8. juni 2020. Det fremgår således af de supplerende oplysninger, at indsamlingen reelt iværksættes med det sigte at støtte partiet Nye Borgerlige, at midlerne ikke overføres til Inger Støjbergs disposition samt, at midlerne indgår i Nye Borgerliges partiregnskab.

På den baggrund vurderede nævnet, at indsamlingen er omfattet af indsamlingslovens § 2, stk. 1, nr. 4, hvorefter indsamlinger til støtte for politiske partier er undtaget fra kravet om tilladelse.'

Sekretariatet fremsendte derfor brev af 15. juni 2020 (...)

...

Det er således de uddybende oplysninger af 4. og 8. juni 2020 om Nye Borgerliges bagvedliggende intention med indsamlingen, som blev afgørende for Indsamlingsnævnets vurdering af, hvorvidt indsamlingen er omfattet af undtagelsesbestemmelsen vedrørende politiske partier i lovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Dette skyldtes, at det umiddelbart ikke fremgik klart af hjemmesiden, at Nye Borgerliges indsamling 'Danskerne støtter Støjberg' var udtryk for en politisk kampagne og markedsføring af Nye Borgerliges politiske budskaber. Det er Indsamlingsnævnets opfattelse, at det kun fremgik af hjemmesiden, at indsamlingen var til støtte for Inger Støjberg og hendes kamp for danske værdier. Nye Borgerliges e-mail af 4. juni 2020 indeholdt således nye og væsentlige oplysninger til brug for nævnets vurderingen af sagen.

3.3. Formandens udtalelser til Politiken

Fra Indsamlingsnævnets etablering medio 2014 har det været praksis, at alle henvendelser fra offentlige medier så vidt muligt besvares samme dag, som de modtages. Spørgsmål til baggrund besvares typisk af sekretariatets medarbejdere og interview til citat gives af formanden. Det har hidtil været vurderingen, at kendskab til indsamlingsloven og dens ordning med krav om anmeldelse/tilladelse og offentliggørelse af indsamlinger og regnskaber bedst gives ved altid beredvilligt at orientere herom ved forespørgsler fra medierne.

I den konkrete sag blev der stillet spørgsmål til behandlingen og nævnets vurdering af indsamlingen 'Danskerne støtter Støjberg'. På daværende tidspunkt var det ikke for formanden bekendt, at den omhandlede indsamling fandt sted som en indsamling, hvor det reelle formål var at støtte partiet Nye Borgerlige. Og på det – hyppigt stillede spørgsmål – hvad gør nævnet, hvis et krav om tilladelse til indsamling ikke imødekommes, indeholder indsamlingsloven kun den sanktion, at nævnet kan indgive poli-

tianmeldelse om forholdet med henblik på en retlig afgørelse af spørgsmålet.

Nævnsformanden blev 17. juni 2020 telefonisk kontaktet af (...), Politiken, for en kommentar knyttet til nævnets afgørelse af 12. juni 2020 [rettelig 15. juni 2020; min kommentar]. Formanden redegjorde herfor samt udtrykte beklagelse over det forløb og den omtale, som sagen og dens behandling havde givet anledning til.

Nævnsformanden har ikke haft kontakt med andre medier eller journalister om denne sag, og omtalen af sagen i andre medier hidrører antageligt fra omtalen i Politiken.

3.4. Øvrige klagepunkter

Nye Borgerlige har gjort gældende, at Indsamlingsnævnet ikke har indgået i dialog med Nye Borgerlige.

Som det fremgår af sagen, har Indsamlingsnævnet taget den første kontakt til Nye Borgerlige, da sekretariatet blev opmærksomt på indsamlingen. Nye Borgerlige har modtaget et vejledningsbrev i overensstemmelse med nævnets sædvanlige procedure for indsamlinger, der potentielt er iværksat ulovligt.

Indsamlingsnævnet har herefter besvaret alle Nye Borgeliges skriftlige og telefoniske henvendelser, jf. gennemgangen af sagsforløbet ovenfor under pkt. 2. Korrespondancen mellem nævnet og Nye Borgelige har omfattet vejledning om reglerne og vurdering af, hvorvidt indsamlingen krævede tilladelse ud fra de tilgængelige oplysninger.

Nye Borgerliges efterfølgende bemærkninger om indsamlingen er tillagt afgørende vægt for Indsamlingsnævnets vurdering.

Indsamlingsnævnet har endvidere imødekommet Nye Borgerliges ønske om oprejsning gennem offentliggørelse af Indsamlingsnævnets nye vurdering af indsamlingen på nævnets hjemmeside, samt ved orientering herom til den journalist, som nævnet har været i kontakt med.

For så vidt angår Indsamlingsnævnets afvisning af dialog med Nye Borgerlige gennem pressen, kan der henvises til følgende:

Den 29. juni 2020 modtog nævnets formand en mail fra journalist (...) adresseret til [pressechefen i Nye Borgerlige], hvoraf bl.a. fremgår:

' ...

Jeg har i dag læst Nye Borgerliges klage over Indsamlingsnævnet til Folketingets Ombudsmand (sendt til ombudsmanden den 26. juni 2020).

Jeg skal ikke blande mig i forløbet, som jeg naturligvis ikke har nogen holdning til, men jeg bliver nødt til at påpege, at følgende fremstilling på side 16 – hvor en samtale, jeg havde med (...), refereres – efter min opfattelse ikke er korrekt:

...

Jeg har netop lyttet min diktafonoptagelse af samtalen igennem for at være sikker. Jeg fortalte (...) i telefonen, at [Indsamlingsnævnets formand] 'ikke mente, at der var så meget at diskutere', hvilket også fremgår af den efterfølgende artikel, Politiken bragte, hvor begges synspunkter indgår. Men jeg har ikke refereret [formanden] for at sige, at Indsamlingsnævnet ikke havde tænkt sig at fortsætte dialogen. For det har [formanden] efter min bedste overbevisning aldrig sagt. I hvert fald ikke til mig.

Til jeres orientering har jeg videresendt denne mail til ombudsmanden også.

...

[Pressechefen i Nye Borgerlige] sendte svar herpå i mail af 30. juni 2020 til [navn] med følgende indhold:

'...

Jeg er ked af, hvis du oplever at være taget til indtægt for noget, du ikke har sagt. Det har ikke været min hensigt. Jeg har ikke en optagelse af samtalen og stoler på, at du refererer korrekt.

At jeg opfattede 'der er ikke så meget at diskutere' som en afvisning af videre dialog, finder jeg dog helt naturligt. Hvis formanden får Nævnet havde sagt det til mig selv, ville jeg have konkluderet det samme.

Det efterfølgende forløb viser jo også, at det var rigtigt forstået. Der blev ikke taget initiativ til en dialog fra Nævnets side til trods for, at jeg netop i den første telefonsamtale med Nævnet havde bedt om, at de vendte tilbage med flere argumenter og en evt. præcedens til støtte for deres beslutning om at indsamlingen var ulovlig.

..."

Det er således Indsamlingsnævnets opfattelse, at nævnet netop har indgået i dialog med Nye Borgerlige vedrørende indsamlingen.

4. Afsluttende bemærkninger

Denne sag og behandlingen heraf har naturligvis givet anledning til refleksioner hos Indsamlingsnævnet, herunder om hurtigere involvering af det samlede nævn i sager om især politiske spørgsmål. Nævnet og dets sekretariat har ikke tidligere behandlet spørgsmål, hvor et politisk parti indsamler til støtte for et andet partis medlem, og det skabte indledningsvis forvirring omkring formålet med indsamlingen i forhold til undtagelsen for støtte til politiske partier.

Den kreativitet, der præger indsamlingsområdet – nu også for politisk relaterede indsamlinger – har givet nævnet anledning til at overveje balancen mellem på den ene side åbenhed og forbrugerbeskyttelse som et væsentligt aspekt af indsamlingsordningen og på den anden side hensynet til et liberalt indsamlingsmarked i Danmark. Sagen har desuden givet anledning til en vurdering af nævnets skriftlige og mundtlige kommunikation med borgerne. Nævnet påtænker således at fastlægge en mere formel mediestrategi, der forhåbentlig kan sikre mere klare og konsistente udmeldinger i fremtiden. I det konkrete tilfælde har nævnets formand på balanceret vis forsøgt at afbøde eventuelle skadevirkninger ved medieomtalen i forhold til Nye Borgerlige.”

I et brev af 18. september 2020 sendte Nye Borgerlige mig sine bemærkninger til Indsamlingsnævnets udtalelse i sagen. Af brevet fremgår bl.a. følgende:

”2. Forvaltningsretlig afgørelse eller vejledning?

Centralt i Indsamlingsnævnets udtalelse står spørgsmålet om, hvorvidt nævnets brev af 29. maj 2020 var udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, eller om det pågældende brev var at betragte som en vejledning

I Indsamlingsnævnets udtalelse gør Indsamlingsnævnet således gældende, at brevet af 29. maj 2020 ikke er udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, men at det derimod skulle være en vejledning om reglerne i indsamlingsloven.

Afklaringen af dette spørgsmål må tage udgangspunkt i, hvordan en forvaltningsretlig afgørelse defineres, og jeg vil her henholde mig til Niels Fengers definition:

’Afgrænsningen må således i det væsentligste ske ud fra en vurdering af, om der er tale om en udtalelse fra en forvaltningsmyndighed, som udstedes på et offentligretligt grundlag, som rettes til en eller flere personer mv., og som går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret.’

Følgende forhold i brevet af 29. maj 2020 peger ensidigt i retning af, at det er en forvaltningsretlig afgørelse:

a. Der henvises indledningsvist til, at der i henhold til indsamlingslovens § 3, stk. 1 først kan iværksættes en indsamling, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse. Det er herefter med fed skrift fremhævet:

'Du bedes derfor ansøge om tilladelse til indsamlingen hurtigst muligt og senest d. 12. juni 2020.'

Der blev således pålagt Nye Borgerlige en forpligtelse om at indsende en ansøgning inden for en specifik frist med en konkret dato.

b. Det er særligt fremhævet i det ellers kortfattede brev, at overtrædelse af *ansøgningspligten* kan straffes med bøde

Dette ordvalg giver modtageren et klart indtryk af, at det er en konkret pligt til at indgive ansøgning om tilladelse, og ikke, at der kun muligvis kan være tale om en eventuel pligt til at indgive en ansøgning.

c. Der er hertil anført et konkret beløb, som Nye Borgerlige var forpligtet til at betale i forbindelse med ansøgningen:

'Du skal betale et gebyr på 1.100 kr. i forbindelse med indsendelse af ansøgningen.'

d. Indsamlingsnævnet anfører følgende i sin udtalelse under punkt 3.1. om sin proces for sagsbehandling:

'Indsamler gives på denne måde en mulighed for at komme med sine bemærkninger eller lovliggøre forholdet på trods af, at der allerede ligger et strafbart forhold(...) Såfremt indsamler indsender bemærkninger, som kan føre til en anden vurdering af, hvorvidt indsamlingen kræver nævnets tilladelse, vil Indsamlingsnævnet foretage en fornyet vurdering ud fra de indsendte oplysninger.'

Det fremgår ikke af brevet af 29. maj 2020, at måden hvorpå ens sag bliver behandlet skulle bestå i, at der er mulighed for at indsende bemærkninger til nævnet, hvorved nævnet så vil foretage en fornyet vurdering. Der står alene, at man kan kontakte nævnet hvis man har spørgsmål.

Som part efterlades Nye Borgerlige derfor klart med det indtryk, at Indsamlingsnævnet ensidigt har bestemt, hvad der er gældende ret i sagen.

e. Ydermere stiller Nye Borgerlige sig undrende an i forhold til, hvori den såkaldte vejledning i indsamlingsreglerne skulle bestå i?

Der vejledes jo ikke nærmere i indsamlingslovens indhold, ej heller lovens undtagelser.

Der er alene en henvisning til indsamlingslovens § 3, stk. 1, fordi nævnet jo netop fastsætter en forpligtelse over for Nye Borgerlige, efterfulgt af en henvisning til straffebestemmelsen i indsamlingslovens § 16, stk. 1, hvorved Nye Borgerlige oplyses om, at det kan medføre bødestraf, hvis vi overtræder *ansøgningspligten*.

Ud fra Indsamlingsnævnets egen adfærd kan vi uden for brevet af 29. maj 2020 se, at brevet af 29. maj 2020 af nævnet selv betragtes som en afgørelse.

I Indsamlingsnævnets brev af 4. juni 2020, hvor nævnet følger op med en redegørelse af sin juridiske vurdering, afslutter Indsamlingsnævnet brevet med en henvisning til følgende:

'Indsamlingsnævnet kan i øvrigt oplyse, at nævnets afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. indsamlingslovens § 9, stk. 4.'

Ud over at nævnet decideret benytter sig af ordet *afgørelse*, så understreger henvisningen til endelighedsbestemmelsen i indsamlingslovens § 9, stk. 4, at brevet af 29. maj 2020 har en sådan forpligtende karakter, at vi som part skal følge de forpligtelser, der er anført i brevet, og at vi ikke har mulighed for at klage over disse forpligtelser.

Samlet set stiller Nye Borgerlige sig derfor fuldstændigt uforstående over for, at brevet af 29. maj 2020 alene skulle være at betragte som en vejledning og ikke som en forvaltningsretlig afgørelse.

3. For det tilfælde, at brevet af 29. maj 2020 skal betragtes som en vejledning

For det tilfælde, at brevet af 29. maj 2020 ikke skal betragtes som udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, men derimod blot som en vejledning i indsamlingslovens regler, stiller Nye Borgerlige sig komplet undrende over for Indsamlingsnævnets adfærd under sagen, særligt vedrørende følgende forhold:

a. Hvis Indsamlingsnævnet er af den opfattelse, at der ikke er tale om en forvaltningsretlig afgørelse, hvorfor går Indsamlingsnævnets formand så ud i pressen og fremsætter kategoriske og skråsikre udtalelser om nævnets opfattelse i sagen?

Vel at mærke *forinden* nævnet selv mener at have truffet en egentlig forvaltningsretlig afgørelse?

b. Som borger efterlades man i en position, hvor konklusionen fra myndighedens side er givet på forhånd.

Indsamlingsnævnet udviser på denne måde en særlig hensynsløshed over for borgeren ved at indtage en forudindtaget indstilling til sagen samtidig med, at der fremsættes skadevoldende udtalelser til pressen, *forinden* der skulle være truffet en egentlig afgørelse.

c. Ovenstående understreger, at den sagsbehandlingspraksis, som nævnet arbejder ud fra, og som nævnet redegør for i sin udtalelse under punkt 3.1., tilsidesætter god forvaltningsskik.

Denne sagsbehandlingspraksis afstedkommer netop en risiko for – og i nærværende sags tilfælde en *realiseret* risiko – at indsamlingsnævnet kan påføre en part en skade.

Vi kan trin for trin konstatere følgende, når vi sammenholder den af nævnet beskrevne sagsbehandlingspraksis med hændelsesforløbet:

1. Indsamlingsnævnet undersøger ikke på forhånd sagens faktum. Indsamlingsnævnet indtager på et umiddelbart grundlag en indstilling til, at en indsamling er omfattet af indsamlingsloven.
2. Indsamlingsnævnet fremsender et brev, der ifølge nævnet selv betragtes som en vejledning, men som af modtageren ikke kan andet end at blive opfattet som en forvaltningsretlig afgørelse.
3. Indsamlingsnævnet indretter sig på forhånd i henhold til sin umiddelbare opfattelse af sagen, herunder ved at give udtryk for denne til pressen.
4. Det fremgår ikke af brevet, der enten er en vejledning eller en afgørelse, at man som borger/part kan indsende uddybende bemærkninger til nævnet, der så kan foretage en fornyet vurdering.
5. Tværtimod bliver det understreget over for borgeren/parten, at Indsamlingsnævnets afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.
6. I den konkrete sag viser det sig, at Indsamlingsnævnets umiddelbare opfattelse var forkert, og Indsamlingsnævnets adfærd under sagen, der udsprang af nævnets umiddelbare opfattelse af sagen, blev af den årsag skadeforvoldende over for parten.

Hele denne sagsbehandlingskonstruktion er skruet sammen på en sådan måde, at den tilsidesætter alle de centrale principper ved sagsbehandlingen for en offentlig myndighed i form af officialmaksimen, partshøring og god forvaltningsskik i almindelighed.

4. Spørgsmålet om de uddybende/supplerende oplysninger

I Indsamlingsnævnets nye afgørelse af 15. juni 2020 fremhæves særligt tre momenter som supplerende oplysninger, der medfører, at Indsamlingsnævnet på den baggrund konkluderede, at indsamlingen var omfattet af indsamlovens § 2, stk. 1, nr. 4.

Jeg henviser i den forbindelse til gennemgangen heraf i punkt 11 i klagen.

I Indsamlingsnævnets udtalelse til ombudsmanden i punkt 3.2. redegør nævnet for, hvad nævnets overvejelser var under sagen, blandt andet under sit nævnsmøde den 12. juni 2020, der afstedkom fremsendelsen af den nye afgørelse af 15. juni 2020.

De sidste to afsnit i Indsamlingsnævnets udtalelse i punkt 3.2. er en besvarelse af ombudsmandens spørgsmål om, hvilke uddybende oplysninger om indsamlingen, der som nævnt i nævnets brev af 15. juni 2020 fremkom i Nye Borgerliges henvendelser af 4. og 8. juni 2020.

Disse to afsnit i udtalelsens punkt 3.2. besvarer reelt kun, hvad Indsamlingsnævnet betragtede som nye og uddybende oplysninger i relation til hvad der var Nye Borgerliges *'bagvedliggende intention med indsamlingen.'*

Det vil med andre ord sige, at Indsamlingsnævnet kun besvarer spørgsmålet i forhold til ét af de tre momenter, som nævnet lagde vægt på i sin afgørelse af 15. juni 2020.

Indsamlingsnævnet fremhæver i den nævnte afgørelse i alt tre momenter, hvoraf de to andre momenter er, at *'midlerne ikke overføres til Inger Støjbergs disposition samt at midlerne indgår i Nye Borgerliges parti-regnskab'*.

Nævnet besvarer således ikke ombudsmanden, på hvilken måde disse oplysninger først skulle være kommet nævnet til kendskab efter Nye Borgerliges henvendelser af 4. og 8. juni 2020.

Indsamlingsnævnet skriver således:

'Det er således de uddybende oplysninger af 4. og 8. juni 2020 om Nye Borgerliges bagvedliggende intention med indsamlingen, som blev afgørende for Indsamlingsnævnets vurdering af, hvorvidt indsamlingen er omfattet af undtagelsesbestemmelsen vedrørende politiske partier(...).'

Når Indsamlingsnævnet i sin udtalelse nu alene fremhæver det ene moment, omhandlende hvad der var Nye Borgerliges intention med kam-

pagnen, og undlader at forholde sig til de to andre momenter, så er nævnets besvarelse af ombudsmandens spørgsmål i sin udtalelse til ombudsmanden i bedste fald mangelfuld og i værste fald af vildledende karakter.

Det følger blandt andet af ombudsmandslovens § 19, at myndigheden er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger, som forlanges af ombudsmanden.

Den mangelfulde besvarelse af ombudsmandens spørgsmål må dermed i sig selv betragtes som værende i strid med ombudsmandsloven og dermed i strid med god forvaltningsskik.

I relation til momentet om, hvad der var Nye Borgerliges bagvedliggende intention med indsamlingen, så burde Indsamlingsnævnet have kontaktet Nye Borgerlige forud for afsendelsen af brevet af 29. maj 2020 – og forinden nævnets formand fremsatte udtalelser til pressen – hvor en dialog med Nye Borgerlige kunne have oplyst nævnet om partiets intention, for det tilfælde, at nævnet reelt var i tvivl herom.

5. Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen

I relation til spørgsmålet om Indsamlingsnævnets formands udtalelser til pressen har Nye Borgerlige et par kommentarer til nogle forhold, der er anført i nævnets udtalelser punkt 2.

Indsamlingsnævnet fremhæver således i udtalelsen, at [journalist] var *'den eneste journalist, som nævnet havde haft kontakt med om sagen'*.

I udtalelsens punkt 3.3. gentages det med følgende kommentar:

'Nævnensformanden har ikke haft kontakt med andre medier eller journalister om denne sag, og omtalen af sagen i andre medier hidrører antageligt fra omtalen i Politiken.'

På samme måde udtalte Indsamlingsnævnets formand til Politiken i artiklen af 17. juni 2020 (...) følgende:

'I modsætning til da du ringede, og vi svarede på de spørgsmål, vi fik, har vi lagt afgørelsen (den nye, red.) ud.(...)Og så bad jeg om, at afgørelsen skulle sendes specifikt til dig, som var den eneste, jeg havde talt med sagen om før.'

Indsamlingsnævnets fremhævelser af, at de kun har talt med én journalist sammenholdt med udtalelsen om, at de bare 'svarede på de spørgsmål' nævnet fik, efterlader et indtryk af, at nævnet tilsyneladende ikke forstår alvorligheden – og følgevirkningerne – af at give udtalelser til pressen, når denne henvender sig til nævnet.

Indsamlingsnævnet negligerer på denne måde sin egen rolle som myndighed og autoriteten på området. Når myndigheden har en verserende sag med en konkret part, og myndigheden giver udtalelser til pressen, som potentielt kan belaste den pågældende part, så er det at tale med en journalist ikke 'bare' at besvare nogle spørgsmål.

Det er hertil uden betydning, at nævnet kun har talt med én journalist.

Herunder fordi medieverdenen jo fungerer på den måde, at hvis ét medie skriver en interessant – og afslørende historie om et parti, der ikke overholder loven, så er sandsynligheden for, at andre medier også vil skrive om det, høj.

At fremsætte en udtalelse til én journalist, der citerer det i sin avis, er det samme som at fremsætte udtalelsen til hele offentligheden.

Det er rystende at læse, at Indsamlingsnævnet tilsyneladende ikke forstår alvorligheden af de udtalelser, som nævnets formand gav til Politiken.

Og den totale ansvarsfralæggelse afsløres i følgende bemærkning fra Indsamlingsnævnet i nævnets udtalelses punkt 3.3.:

'I den konkrete sag blev der stillet spørgsmål til behandlingen og nævnets vurdering af indsamlingen 'Danskerne støtter Støjberg'. På daværende tidspunkt var det ikke for formanden bekendt, at den omhandlede indsamling fandt sted som en indsamling, hvor det reelle formål var at støtte partiet Nye Borgerlige. Og på det – hyppigt stillede spørgsmål – hvad gør nævnet, hvis et krav om tilladelse til indsamling ikke kan imødekommes, indeholder indsamlingsloven kun den sanktion, at nævnet kan indgive politianmeldelse om forholdet med henblik på en retlig afgørelse af spørgsmålet.'

Når vi kigger på de udtalelser, som Indsamlingsnævnets formand konkret udtalte til Politiken i artiklen af 4. juni 2020 (...) sammenholdt med ovenstående bemærkning, så burde det være muligt for en formand for en offentlig myndighed at udtale sig på en mere hensynsfuld måde, der eventuelt tager højde for, at nævnet ikke er fuldt oplyst om den verserende sag.

For nævnet bør også stille sig selv spørgsmålet: Selv for det tilfælde, at en part ikke har overholdt reglerne i indsamlingsloven, er det så uden videre fornuftigt at udtale sig om parten til pressen?

6. [Indsamlingsnævnets formands] udtalelse 'Der er ikke så meget at diskutere'

I relation til Indsamlingsnævnets udtalelses punkt 3.4. omhandlende, hvordan Indsamlingsnævnet indgik i en dialog med Nye Borgerlige, skal følgende bemærkes.

Indsamlingsnævnets formand (...) udtalelse til Politikens journalist – som gengav udtalelsen til Nye Borgerliges pressechef (...) – om, at '*Der ikke er så meget at diskutere*', kan kun opfattes som en kortslutning af en dialog.

Der er tale om en formand for en offentlig myndighed, der har en verserende sag med en part, der ikke er enig i nævnets vurdering af sagen, og denne part skal så via en journalist høre – og læse i journalistens efterfølgende artikel – at nævnets formand ikke mener, at der er så meget at diskutere.

Det er svært at gennemføre en dialog med en offentlig myndighed, der ad omveje lader parten forstå, at der ikke er så meget at diskutere.

Men det viste sig jo, at havde nævnet rent faktisk indgået i en oprigtig dialog med sin part indledningsvist, kunne hele det af nævnet skabte problem være undgået.

Der er derudover en indbygget absurditet i Indsamlingsnævnets argumentation omkring spørgsmålet om, at nævnets brev af 29. maj 2020 blot skulle være en vejledning, hvis der alligevel 'ikke [er] så meget at diskutere'?

Hvis ikke der er så meget at diskutere, så har nævnet vel ensidigt bestemt, hvad der er gældende ret?

7. Indsamlingsnævnets ukendskab til parti-området

I Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020 fremhæves det særligt som et af de tre momenter, at '*midlerne indgår i Nye Borgerliges partiregnskab.*'

Set i lyset af Indsamlingsnævnets udtalelse til ombudsmanden, herunder bemærkningerne omkring nævnets manglende erfaring med den type kampagne, som Nye Borgerlige iværksatte, sammenholdt med nævnets formands udtalelse til Politiken af 17. juni 2020 (...) om, at det tilsyneladende var uklart for nævnet, at det var et politisk parti, der samlede ind til sig selv, står det nu klart, at nævnets fremhævelse af ovenstående moment skyldes et ukendskab til parti-området.

Det forhold, at Indsamlingsnævnet lægger vægt på momentet om, at det vil indgå i partiregnskabet er jo udtryk for, at nævnet ikke kendte eller var

opmærksom på partiregnskabsloven. Det gik således op for nævnet, at der er en særlig lov, der regulerer området.

Jeg vil ikke her gentage mine bemærkninger omkring ukendskab til lovgivningen, som jeg allerede har kommenteret på i klagen, men i stedet fremkomme med nogle betragtninger omkring Indsamlingsnævnets tilgang, som undrer mig:

Hvorfor går nævnet uden videre ud fra, at vi ikke har styr på processerne omkring administrationen af en sådan indsamling?

Det forholder sig jo sådan, at et politisk parti, der stiller op til folketingsvalg – og som bliver valgt ind – modtager betydelige ressourcer i form af dels partistøtte i medfør af partistøtteleven og gruppestøtte i medfør af Folketingets regler om støtte til folketingsgrupperne.

Det vil med andre ord sige, at et politisk parti kan ansætte et professionelt sekretariat til at varetage administrationen. I Nye Borgerlige har vi til eksempel blandt andet ansat en sekretær, der er uddannet bogholder og advokatsekretær, og undertegnede, der er uddannet jurist og advokat.

Vi skal som politisk parti samtidig – både i medfør af partiregnskabsloven og gruppestøttereglerne – anvende autoriseret revision i forhold til vores processer og regnskaber. I Nye Borgerliges tilfælde betaler vi nogle ikke uvæsentlige salærer til (...) netop for at alt, der har med regnskab, processer og pengestrømme at gøre, skal køre strømlinet

Så formodningen er med andre ord *for*, at vi som politisk parti har styr på processerne, også i forhold til en indsamling.

Hvorfor er det, at Indsamlingsnævnet ikke bare kontakter os, hvis nævnet undrer sig over, om en indsamling skulle være omfattet af nævnets kompetence, hvorved en fornuftig og faglig dialog kunne afklare nævnets undren?

I stedet for at sende et såkaldt 'vejledningsbrev' og offentligt udtale sig til pressen som sket?

Det er helt igennem uforståeligt. Medmindre det skyldes Indsamlingsnævnets ukendskab til parti-området."

I et brev af 28. september 2020 bad jeg om Indsamlingsnævnets bemærkninger til Nye Borgerliges brev af 18. september 2020. Jeg bad særligt om nævnets bemærkninger til det, som Nye Borgerlige anførte om, at nævnets brev af 29. maj 2020 fremstår som en forvaltningsretlig afgørelse, og jeg bad i den forbindelse om, at nævnet uddybende redegjorde for baggrunden for, at næv-

net i sin udtalelse havde anført, at brevet af 29. maj 2020 til Nye Borgerlige var et vejledningsbrev.

Den 29. oktober 2020 modtog jeg Indsamlingsnævnets bemærkninger til Nye Borgerliges brev af 18. september 2020. Indsamlingsnævnet skrev bl.a. følgende:

"1.1. Afgørelsesbegrebet

Indsamlingsnævnets praksis tager udgangspunkt i definitionen af en forvaltningsretlig afgørelse som en udtalelse fra en offentlig myndighed til en ekstern modtager, der på baggrund af et offentligt grundlag fastsætter, hvad der er eller skal være gældende ret i et konkret tilfælde.

Der er således en række former for beslutninger og handlinger, som ikke karakteriseres som afgørelser i forvaltningslovens forstand, eksempelvis faktisk forvaltningsvirksomhed og procesledende beslutninger, som ikke fastsætter gældende ret i det konkrete tilfælde. Dette vil f.eks. gælde for en beslutning om at optage en sag til behandling og oversende en sag til en anden myndighed

Det har ingen betydning for vurderingen, hvad forvaltningsakten kaldes.

Indsamlingsnævnet lægger til grund, at vejledning af borgere anses for faktisk forvaltningsvirksomhed og således ikke er omfattet af forvaltningsloven. Endvidere lægger Indsamlingsnævnet i sin praksis til grund, at udredning af en sags faktiske omstændigheder eller en retlig vurdering i en uforbindende udtalelse ikke udgør en forvaltningsretlig afgørelse.

2.1 Indsamlingsnævnets kompetencer

Indsamlingsnævnet fører tilsyn med, at indsamlinger foretages i overensstemmelse med indsamlingsloven, jf. indsamlingslovens § 10, stk. 1. Derudover fører nævnet tilsyn med, at de indsamlede midler anvendes i overensstemmelse med det angivne formål, samt at formålet er lovligt, jf. § 10, stk. 2.

Det følger af lovens § 10, stk. 5, at Indsamlingsnævnet træffer afgørelse i sager om tilladelse til at foretage indsamling, tilladelse til at anvende de indsamlede midler til andre formål end angivet i ansøgningen, overtrædelse af god indsamlingsskik, samt ændring af navnet på en indsamling eller indsamler.

Det følger således klart af indsamlingslovens § 10, stk. 5, hvad Indsamlingsnævnet kan træffe en egentlig forvaltningsretlig afgørelse om.

Øvrige skrivelser fra nævnet vil således have karakter af procesledende beslutninger, vejledning eller retlige vurderinger i uforbindende udtalelser.

Efter indsamplingslovens § 10, stk. 3, har Indsamplingsnævnet pligt til at anmelde et strafbart forhold til politiet, hvis nævnet får mistanke om det.

Derudover kan Indsamplingsnævnet i medfør af indsamplingslovens § 10, stk. 6, optage en sag til behandling af egen drift som et led i nævnets kontrol og tilsyn jf. § 10, stk. 1 og stk. 2.

For en beskrivelse af Indsamplingsnævnets procedure i tilfælde af mistanke om, at der foretages en indsamling uden Indsamplingsnævnets tilladelse – en potentiel ulovlig indsamling – kan der henvises til nævnets besvarelse af 26. august 2020, afsnit 3.1.

Indsamplingsnævnet afgør, om en indsamling skal anmeldes til politiet. Indsamplingsnævnets beslutning om politianmeldelse er dog efter Indsamplingsnævnets opfattelse ikke udtryk for en forvaltningsretning afgørelse, men en procesledende beslutning, jf. punkt 1.1 ovenfor.

Efter Indsamplingsnævnet har anmeldt en potentiel ulovlig indsamling til politiet, overgår behandlingen af sagen til politiet og domstolene.

Det er domstolene, som afgør, hvad der er gældende ret i det konkrete tilfælde, ligesom det er domstolenes afgørelse, der afslutter sagen. Det er derfor domstolene og ikke Indsamplingsnævnet, der træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt en indsamling er ulovlig eller ej, samt hvorvidt indsamler skal ansøge om tilladelse til indsamlingen.

2.2. Indsamplingsnævnets breve

Som anført ved Indsamplingsnævnets besvarelse af 26. august 2020, er Indsamplingsnævnets brev af 29. maj 2020 til Nye Borgerlige en vejledning om, at Nye Borgerliges indsamling vurderedes at være en indsamling, der var omfattet af reglerne i indsamplingsloven og krævede tilladelse for at være lovlig.

Indsamplingsnævnet optog sagen af egen drift i medfør af indsamplingslovens § 10, stk. 6. At nævnet har besluttet af optage en sag til behandling, er efter Indsamplingsnævnets opfattelse ikke udtryk for en forvaltningsretlig afgørelse, jf. punkt 1.1

For så vidt angår Indsamplingsnævnets brev af 4. juni 2020, er det Indsamplingsnævnets opfattelse, at dette ligeledes er udtryk for vejledning i form af en uforbindende udtalelse indeholdende en uddybning af den retlige vurdering, der lå til grund for Indsamplingsnævnets første vejledningsbrev af 29. maj 2020.

Indsamplingsnævnet finder således ikke, at hverken brevet af 29. maj eller 4. juni 2020 kan anses for at være forvaltningsretlige afgørelser.

Dette understøttes af, at Indsamlingsnævnet efter Nye Borgerliges uddybende bemærkninger af henholdsvis 4. og 8. juni 2020, ændrede sin vurdering af indsamlingens karakter, hvilket blev oplyst Nye Borgerlige ved brev af 15. juni 2020, idet Nye Borgerlige var fremkommet med nye oplysninger, som havde betydning for Indsamlingsnævnets vurdering.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Indsamlingsnævnets brev af 15. juni 2020, ligesom nævnets brev af 4. juni 2020, er udtryk for en retlig vurdering ud fra de foreliggende oplysninger i sagen. Nævnet skal i den forbindelse henvise til, at kompetencen til at træffe den endelige afgørelse om, hvorvidt en indsamling er ulovlig, ligger hos domstolene, jf. afsnit 2.1.

Som anført i nævnets brev til Folketingets Ombudsmand af 26. august 2020, har sagen givet anledning til en vurdering af nævnets skriftlige kommunikation med borgerne med henblik på at sikre, at det særligt i vejledningsbrevene tydeliggøres, at der er tale om en vejledning.

Sagen har endvidere givet anledning til fokus på samspillet mellem den formelle kommunikation og udspil i medierne, ligesom nævnet har drøftet, om der er elementer i proces og kommunikation, som kan optimeres.”

I et brev af 5. november 2020 til Nye Borgerlige bad jeg om Nye Borgerliges eventuelle bemærkninger til Indsamlingsnævnets svar.

I et brev af 13. november 2020 modtog jeg Nye Borgerliges bemærkninger. I brevet skrev Nye Borgerlige bl.a. følgende:

”Man må således nu forstå på Indsamlingsnævnet, at nævnet på intet tidspunkt under sagen har truffet en egentlig afgørelse i sagen.

På denne baggrund kan det konstateres, at Indsamlingsnævnet fremkommer med modstridende oplysninger til henholdsvis pressen og ombudsmanden.

Indsamlingsnævnets formand (...) udtalte således til Politikens artikel af 17. juni 2020 (...) følgende:

’I modsætning til da du ringede, og vi svarede på de spørgsmål, vi fik, har vi lagt afgørelsen (den nye, red.) ud. Det plejer vi ikke at gøre, og nu kan alle se den. Og så bad jeg om, at afgørelsen skulle sendes specifikt til dig, som var den eneste, jeg havde talt med sagen om før.’

Indsamlingsnævnets formand var således – i sit interview med Politiken – af det indtryk, at nævnets brev af 15. juni 2020 var en afgørelse. Nu er

Indsamlingsnævnet – i sin sag hos ombudsmanden – af en modsat opfattelse.

Om Indsamlingsnævnet fremkommer med vildledende oplysninger til ombudsmanden, eller om Indsamlingsnævnet ikke fagligt har styr på, hvornår nævnet træffer afgørelse, og hvornår nævnet ikke træffer afgørelse, er uanset hvad der er tilfældet, bekymrende.

Det må på det foreliggende grundlag blot konstateres, at Indsamlingsnævnets bemærkninger til ombudsmanden ikke kan lægges til grund.

Jeg vil derfor henvise til bemærkningerne i mit brev af 18. september 2020 om, at brevet af 29. maj 2020 fremstod som en forvaltningsretlig afgørelse.”